

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO NA TERENIE POWIATU LUBIŃSKIEGO
ZA ROK 2024**

Lubin, dnia 28 lutego 2025 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
I. Oddział Nadzoru	
1. Sekcja Epidemiologii	3
2. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia	19
3. Sekcja Higieny Komunalnej	38
4. Sekcja Higieny Pracy	64
5. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia	69
6. Stanowisko Pracy do Spraw Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	81
II. Oddział Laboratoryjny	
1. Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii, Punkt Przyjęć Materiału do Badań	83
Załącznik nr 1 Wybrane choroby zakaźne w latach 2020-2024	86
Załącznik nr 2 Wykaz osób chorych na Salmonellozę w latach 2020-2024	87
Załącznik nr 3 Wykaz osób chorych na WZW typu B w latach 2020-2024	88
Załącznik nr 4 Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2020-2024	89

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie, zgodnie z delegacją art.12a ust.3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 roku poz. 416) przedstawia ocenę stanu sanitarnego powiatu lubińskiego za rok 2024.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie lubińskim w 2024 roku realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

W Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie wykonywane były badania w oparciu o wdrożony i stale doskonalony pod względem skuteczności system zarządzania, zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/ICE 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” potwierdzone certyfikatem akredytacji laboratorium badawczego Nr AB 738, przyznany przez Polskie Centrum Akredytacji.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 roku przeprowadzili ogółem 2692 kontroli, wykonali 5885 badań, w tym 10523 oznaczeń z badań zleconych. W postępowaniu administracyjnym zostało wydanych 684 decyzji administracyjnych, 101 postanowień. Nałożono 54 mandaty karne na kwotę 17000 zł. Przedstawione dane obrazują zaangażowanie 43 pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie, pracujących na rzecz powiatu o powierzchni 712 km², liczącego 102578 mieszkańców (dane na dzień 30.06.2024 roku).

Prezentowane sprawozdanie stanowi rzetelny, dobrze udokumentowany raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu lubińskiego za rok 2024 a szczegółowe informacje w zakresie bezpieczeństwa sanitarnego w poszczególnych obszarach działalności przedstawione zostały przez komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie.

I. ODDZIAŁ NADZORU

1. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Stan epidemii SARS- Cov-2 na terenie Polski został zniesiony z dniem 01.07.2023 r. – jednak nadal w sposób czynny i na bieżąco monitorowana jest ilość zgłaszanych zachorowań na COVID -19.

W roku sprawozdawczym na terenie działalności PSSE w Lubinie zarejestrowano 567 przypadków zakażenia SARS-CoV-2 /COVID-19 (o 113 zachorowań mniej w stosunku do roku ubiegłego) oraz 6 zgonów powiązanych z tym zakażeniem.

W roku 2024 zgłaszalność i rejestracja innych chorób zakaźnych, wzorem lat ubiegłych, została przedstawiona w tabeli „Wybrane choroby zakaźne na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie, w latach 2020 - 2024, zachorowania i zapadalność liczona na 100 tys. mieszkańców” (załącznik nr 1 do opracowania). Wykazane jednostki chorobowe w tabeli przedstawiają występowanie wybranych chorób zakaźnych w powiecie, w postaci ilości zachorowań oraz zapadalności.

Dane/źródło: GUS- stan na dzień 30.06.2024 r.

Choroby zakaźne przewodu pokarmowego:

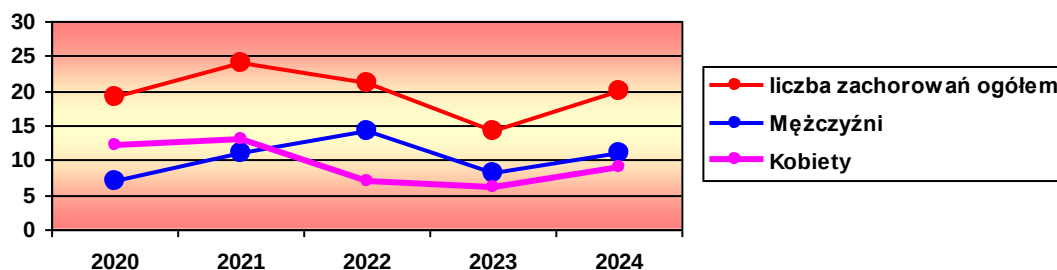
- salmonelozy - (zatrucia),
- czerwotka,
- biegunki u dzieci do lat 2.

Salmonelozy - w roku 2024 zarejestrowano: 20 przypadków zachorowań na Salmonelozę, wszystkie przypadki dotyczyły salmonelloz jelitowych. W odniesieniu do roku poprzedniego, liczba zachorowań ogółem zwiększyła się o 6 przypadków. Zachorowania dotyczyły w większości dzieci w przedziale wiekowym od 0-12 lat.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego dotyczącego 4 osób z objawami z układu pokarmowego oraz 2 osób bez objawów chorobowych. Do zachorowania doszło podczas imprezy komunijnej po spożyciu ciasta „domowej roboty”, z użyciem surowych jaj.

Zachorowania i zapadalność na Salmonelozę w latach 2020 - 2024, na terenie powiatu lubińskiego, przedstawiono w załączniku nr 2 do opracowania (z uwzględnieniem przedziałów wiekowych i płci) oraz przedstawiono na wykresie.

Zachorowania na Salmonelozę ogółem i podziałem na płeć w latach 2020 – 2024

W roku 2024 wyhodowano 3 typy *Salmonelli* oraz w 2 przypadkach nie określono typu:

- *Enteritidis* - 16
- *Typhimurium* - 1
- *Kottbus* - 1
- *S. species* - 2

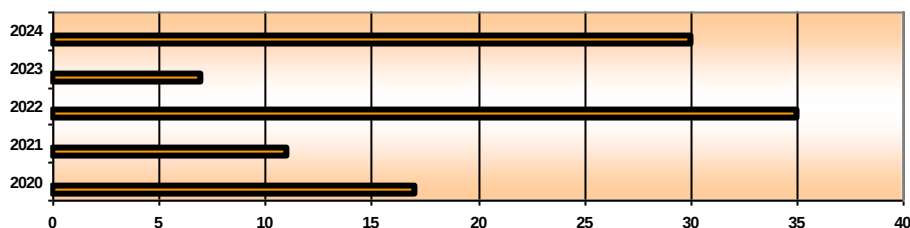
Na 20 przypadków - 17 osób było hospitalizowanych.

Utrzymują się przyczyny zachorowań, wśród osób chorujących na postać jelitową. Są to najczęściej błędy higieniczne t.j. : nie przestrzeganie podstawowych zasad higieny (zwłaszcza mycia rąk), zaniedbania higieniczne podczas sporządzania i spożywania posiłków, jedzenie nie mytych owoców i warzyw, brak mycia i dezynfekcji jaj, zastosowanie surowych/bez obróbki termicznej jaj do przyrządzania ciast/potraw, zaniedbania higieny urządzeń oraz pomieszczeń.

Salmonella Paratyphi B - od 1980 do 2020 roku, na terenie działania PSSE w Lubinie, jedna osoba była zarejestrowana jako nosiciel stały. W roku 2020 pacjentka zmarła z przyczyn niezakaźnych.

Biegunki u dzieci do lat 2 - zachorowania w tym przedziale wiekowym wahają się w poszczególnych latach. W roku 2024 nastąpił znaczny wzrost w rejestracji zachorowań (w stosunku do roku ubiegłego) o 23 przypadki. I tak w roku 2020 – 17, w roku 2021-11, w roku 2022- 35, w roku 2023 – 7 i w roku 2024 – 30 zachorowań.

**Liczba zachorowań na biegunkę u dzieci do lat 2 w latach 2020 - 2024
w powiecie lubińskim**

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - 2 zachorowania

Wirusowe zakażenia jelitowe - 23 zachorowania

Biegunki i zapalenia żołądkowo - jelitowe - 5 zachorowań

Razem w roku 2024 zarejestrowano - 30 zachorowań na biegunkę u dzieci do lat 2. Przyczyny zachorowań na biegunki (podobnie jak salmoneloz jelitowych) w tej grupie wiekowej nie zmieniają się. Najczęściej to zaniedbania w higienie żywienia, braki w przestrzeganiu zasad higieny osobistej u dzieci, (przez opiekunów) oraz brak dostatecznej profilaktyki.

Z w/w 30 zachorowań - 28 było hospitalizowanych. Wszystkie dzieci wyzdrowiały bez powikłań.

W roku 2021 szczepienia p/rotawirusom zostały wpisane jako szczepienia w ramach kalendarza szczepień PSO obowiązkowych- **w roku 2024** zaszczepiono - 359 dzieci.

Czerwonka - od wielu lat nie odnotowano zachorowań w powiecie lubińskim.

Różyczka - w roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie na Różyczkę (zakwalifikowano jako przypadek możliwy). Zachorowanie dotyczyło dziecka 4-letniego, zaszczepionego jedną dawką szczepionki MMR (przed drugą dawką).

Rocznik podlegający szczepieniu (MMR) tj. dzieci urodzone w 2019 r., w roku 2024, wg PSO został zaszczepiony w 82,5 % (6 rok życia).

Odra - od roku 2000 do 2023 nie zarejestrowano zachorowań na odrę. W roku 2018 r. odnotowano 3 podejrzenia zachorowań (pojedyncze, nie związane ze sobą, następnie wykluczone), oraz w roku 2022 zarejestrowano -1 podejrzenie odry-także wykluczone.

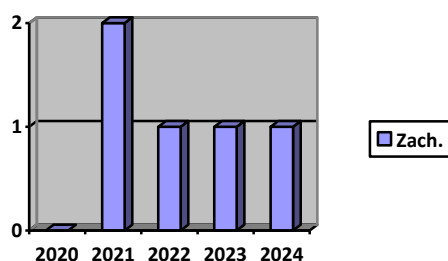
W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie na odrę u dziecka, które przyjechało z Wielkiej Brytanii z objawami chorobowymi, nieszczone oraz 1 podejrzenie zachorowania na odrę u osoby starszej, które zostało wykluczone po przeprowadzeniu badań laboratoryjnych. Osoby z otoczenia, zarówno dziecka chorego jak i osoby podejrzanej o zachorowanie - objęto nadzorem epidemiologicznym.

Świnka - liczba zachorowań w kolejnych latach, tj. w roku 2020-0, 2021-2, 2022- 1, 2023 - 1.

W roku sprawozdawczym odnotowano także -1 zachorowanie na świnkę w powiecie lubińskim.

Od lat liczba zachorowań utrzymuje się na niskim poziomie.

Liczba zachorowań na świnkę w latach 2020– 2024 w powiecie lubińskim

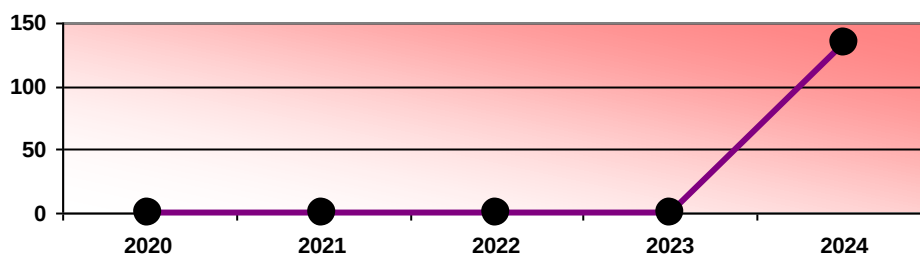
Krztusiec – W latach 2020 - 2023 nie zarejestrowano zachorowań na krztusiec.

W roku sprawozdawczym liczba zachorowań gwałtownie wzrosła, zarejestrowano 135 przypadków, 15 wymagało hospitalizacji.

Osoby chorujące to głównie dzieci - 90 zachorowań , osoby dorosłe - 45 zachorowań.

Wśród dzieci 85 było szczepionych, u osób dorosłych brak danych o szczepieniu.

***Liczba zachorowań na Krztusiec w latach 2020 – 2024
w powiecie lubińskim***

Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych w kolejnych latach, w powiecie lubińskim, zarejestrowano w roku: 2020-2, 2021-0, 2022-0, 2023- 6 zachorowań.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w tym: 1 przypadek Bakteryjnego Zapalenia Opon M-R: neuroborelioza dot. ukł. nerwowego, 1 zachorowanie dot. Wirusowego Zapalenia Opon Mózgowych wywołane przez *enterowirusy* oraz 1 przypadek Zapalenia Opon Mózgowych inne i nieokreślone.

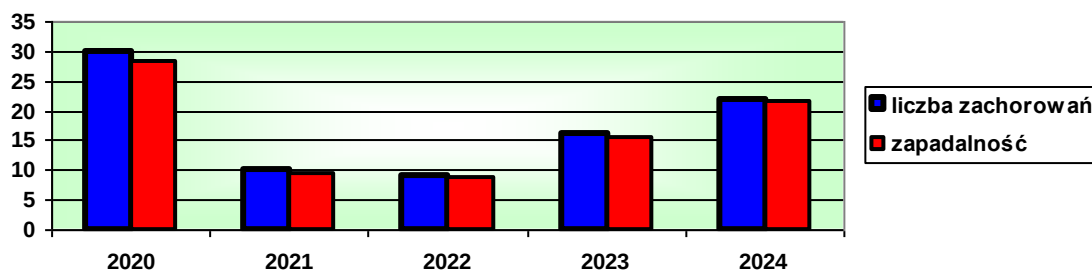
Zapalenie mózgu - w latach 2020-2024 nie zarejestrowano zachorowań.

Inwazyjna choroba meningokokowa – w roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań. W roku ubiegłym zarejestrowano 1 zachorowanie (zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych).

Borelioza - zachorowania na boreliozę wahają się w poszczególnych latach.

W roku 2020-30, 2021-10, 2022-9, 2023 – 16 osób. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 22 osoby, w tym 1 neuroborelioza. W odniesieniu do roku ubiegłego zarejestrowano wzrost zachorowań o 6 przypadków. Borelioza w większości manifestowała się w postaci wczesnej skórnej, przypadek neuroboreliozy podlegał hospitalizacji. Wśród chorych nie było osób narażonych zawodowo. Nie wszystkie osoby pamiętały fakt ukąszenia przez kleszcza. Rozpoznanie postawiono na podstawie badań serologicznych i objawów klinicznych. Ze wszystkimi osobami chorymi przeprowadzono dochodzenie/wywiad epidemiologiczny. Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na Boreliozę w powiecie lubińskim została przedstawiona na wykresie:

Zachorowania i zapadalność na boreliozę w latach 2020 - 2024

Pokąsania przez zwierzęta - ogółem pokąsanych przez zwierzęta ludzi na terenie powiatu lubińskiego zarejestrowano w roku: 2020-11, 2021-17, 2022-29, 2023-25, w roku sprawozdawczym – 39.

W roku 2024 na ogólną liczbę pokąsanych na terenie powiatu lubińskiego (39), do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowano 16 osób (pokąsania przez psa-6, kota-6, małpę-2, kunę-1, zebkę-1).

W 3 przypadkach pokąsań (1 przez psa, 1 przez zebkę oraz 1 przez małpę) szczepienia rozpoczęto za granicą, które następnie kontynuowano w Polsce.

Na terenie działania PSSE w Lubinie nie stwierdzono wściekliczny wśród zwierząt jak i ludzi. W w/w dochodzeniach epidemiologicznych prowadzona jest szczegółowa dokumentacja osób pokąsanych oraz ścisła współpraca z Poradnią Kwalifikacyjną do Spraw Wściekliczny we Wrocławiu i Legnicy oraz Państwowym Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lubinie.

Polio - w celu eliminacji i eradykacji Poliomyelitis dokonano oceny stanu uodpornienia /wyszczepialności populacji.

- 2020 rocznik - 88,76 % populacji
- 2021 rocznik - 85,6 % populacji
- 2022 rocznik - 86,08 % populacji
- 2023 rocznik - 85,32% populacji
- 2024 rocznik - 43,76% populacji

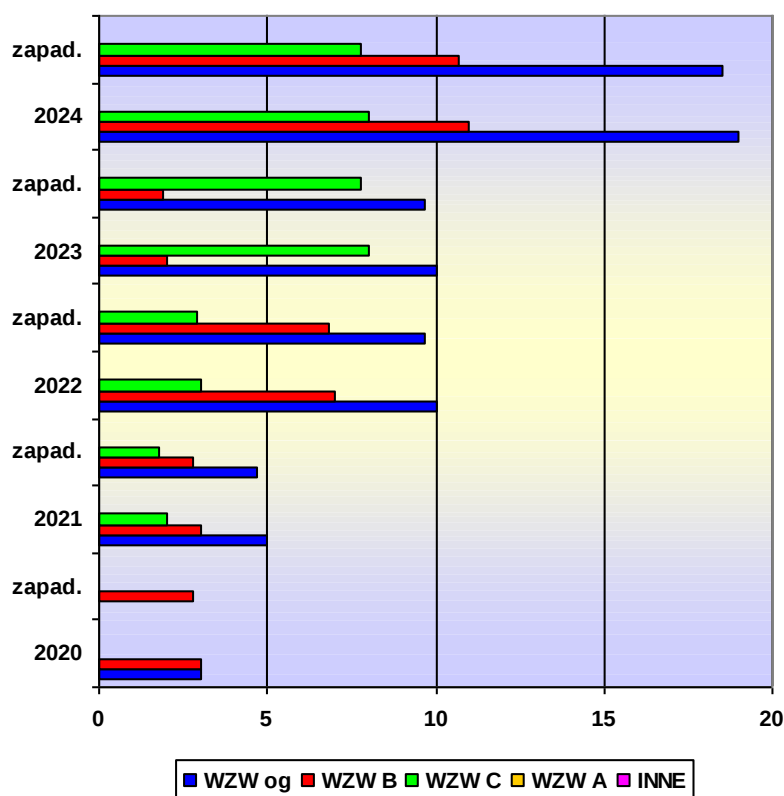
W 2024 roku, na terenie powiatu lubińskiego nie zarejestrowano porażań wiotkich u dzieci. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Lubinie otrzymuje na bieżąco oraz miesięczne meldunki z oddziału dziecięcego szpitala Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie, ponadto jest w stałym telefonicznym kontakcie z kierownikiem oddziału.

Wirusowe Zapalenie Wątroby - ogółem w roku 2024 zarejestrowano 19 zachorowań na Wirusowe Zapalenie Wątroby, w tym 1 pacjent zachorował jednocześnie na WZW typu B i WZW typu C.

***Liczba zachorowań i zapadalność na WZW na 100 tys. w latach 2020 - 2024
na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie***

	2020	Zapad.	2021	Zapad.	2022	Zapad.	2023	Zapad.	2024	Zapad.
WZW Ogółem	3	2,8	5	4,7	10	9,7	10	9,7	19	18,5
WZW B	3	2,8	3	2,8	7	6,8	2	1,9	11	10,7
WZW C	0	0	2	1,8	3	2,9	8	7,8	8	7,8
WZW A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
INNE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zachorowania i zapadalność na wszystkie typy WZW w latach 2020 - 2024

W odniesieniu do roku poprzedniego, ogólna liczba zarejestrowanych zachorowań na WZW w roku sprawozdawczym zwiększyła się o 9 przypadków. Sytuacja epidemiologiczna została przedstawiona w tabelach i na wykresach.

WZW inne i nieokreślone - występują sporadycznie. Zarejestrowano 1 przypadek w 2004 roku, 1 przypadek w 2009 roku i 1 w roku 2013. W roku sprawozdawczym nie rejestrowano.

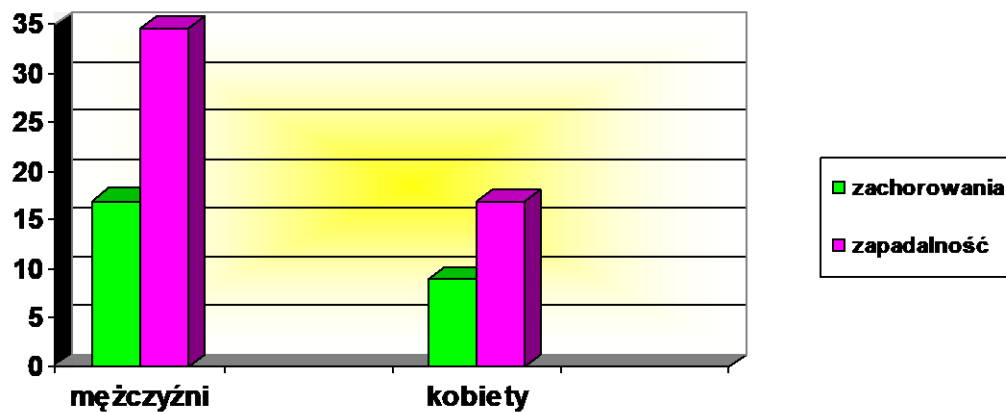
WZW typu B+C w roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek-jako oddzielne zachorowania dotyczące jednego pacjenta. Do wykrycia doszło podczas hospitalizacji.

WZW typu B - w roku sprawozdawczym zarejestrowano 11 zachorowań przewlekłych. Postaci ostrej nie notowano.

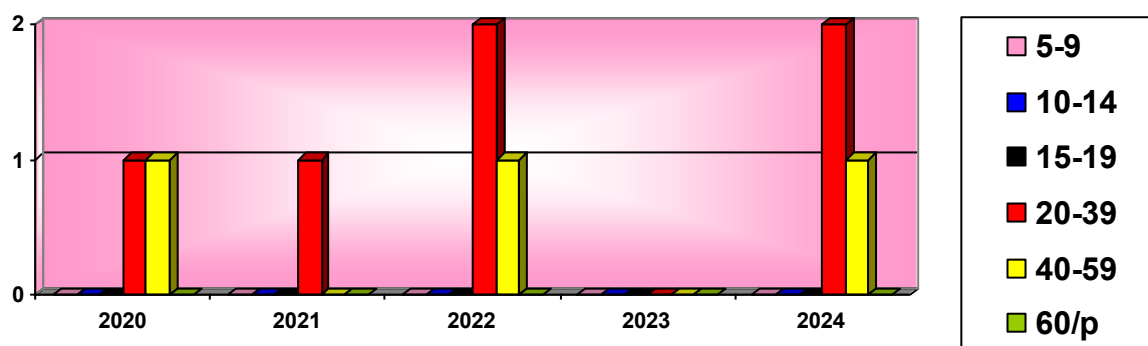
Wśród osób chorujących tylko 2 osoby były szczepione.

Tabele i wykresy przedstawiają zachorowania i zapadalność na WZW typu B według płci i grup wiekowych w latach 2020 - 2024.

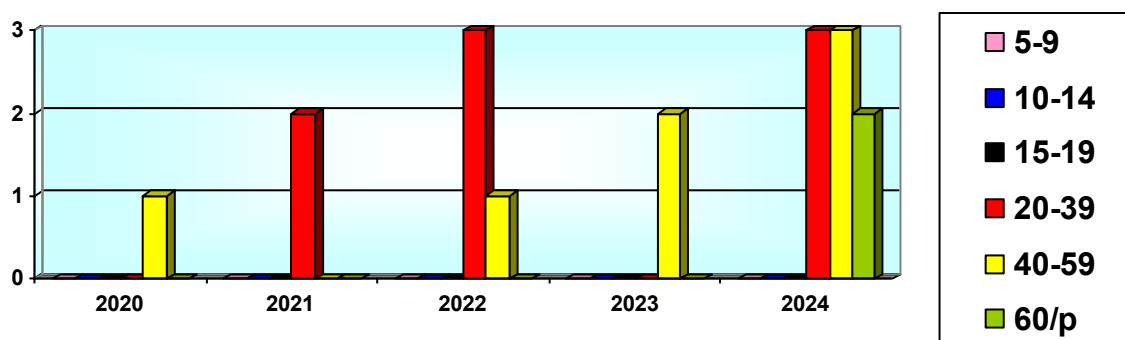
*Liczba zachorowań na WZW typu B i zapadalność na 100 tys. mieszkańców
z podziałem na płeć w latach 2020 – 2024*

Liczba zachorowań na WZW typu B wśród kobiet w latach 2020 – 2024 wg wieku

Liczba zachorowań na WZW typu B wśród mężczyzn w latach 2020 – 2024 wg wieku

Ponadto przeprowadzono dodatkowo analizę zachorowań wg wieku i płci, zawarte w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do opracowania: „Wykaz osób chorych na WZW typu B, w latach 2020 - 2024, wg wieku i płci chorego - zachorowania i zapadalność”.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 20 nowych zakażeń wirusem HBV. Ze wszystkimi nosicielami przeprowadzono wywiady epidemiologiczne, otoczenie objęto nadzorem.

Na podstawie danych epidemiologicznych sporządzono wykazy osób z kontaktu, które przekazano do nadzoru lekarskiego i do szczepienia w Punktach Szczepień.

Od 1996 roku wszystkie noworodki podlegają obowiązkowym szczepieniom p/WZW typu B. Uodpornienie p/WZW B w grupie noworodków urodzonych w roku 2024 wynosi 81,04 %.

Przeciwko WZW typu B w roku 2024 zaszczepiono:

- w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych – 31

Ogółem w ramach szczepień zalecanych p/WZW zaszczepiono – 320 osób w tym:

- 285 osób WZW typu A ,
- 6 osób WZW typu B,
- 29 osób WZW A+B

Objęcie obowiązkiem szczepienia przeciw WZW B, w ramach PSO oraz osób z otoczenia zakażonych wirusem HBV, w dużym stopniu przyczyniły się do ograniczenia zachorowań na WZW B, zwłaszcza na postać ostrą. Dominują zachorowania na postać przewlekłą.

WZW typu C - w 2024 roku zarejestrowano 8 zachorowań. Na WZW typu C chorują głównie osoby dorosłe, u których w większości anty - HCV rozpoznano przypadkowo. Najczęściej źródłem zakażenia jest wcześniejszy kontakt z placówkami medycznymi (np. zabiegi/operacje medyczne, przetaczanie krwi przed 1993 r. itp.)

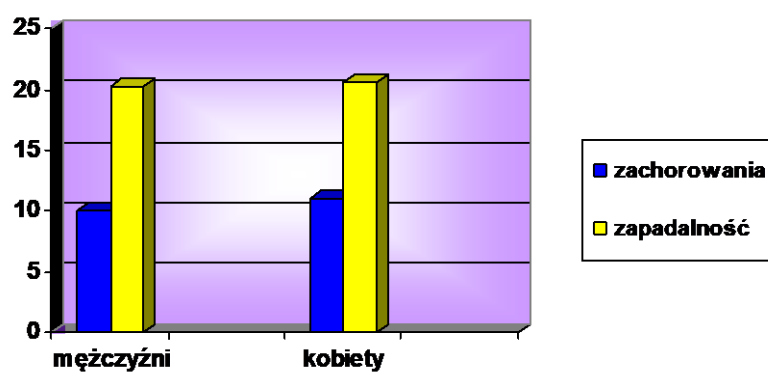
Osoby z otoczenia pacjenta kierowane są do przychodni lekarza POZ celem objęcia nadzorem lekarskim, osoby chorujące - do bezpłatnego szczepienia p/ WZW typu B.

Sytuacja epidemiologiczna została przedstawiona na wykresach:

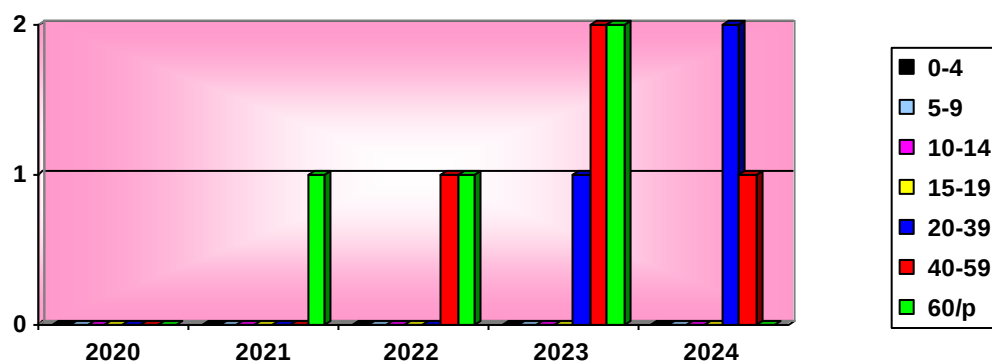
Liczba zachorowań na WZW typu C i zapadalność na 100 tys. mieszkańców z podziałem na płeć w latach 2020 - 2024.

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród kobiet wg wieku w latach 2020 - 2024, Liczba zachorowań na WZW typu C wśród mężczyzn wg wieku w latach 2020 – 2024. Ponadto przeprowadzono dodatkowo analizę zachorowań wg wieku, płci i zapadalności na 100 tys. mieszkańców, co stanowi załącznik nr 4 do opracowania: „Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2020 - 2024 wg wieku, płci zapadalność na 100 tys. mieszkańców”.

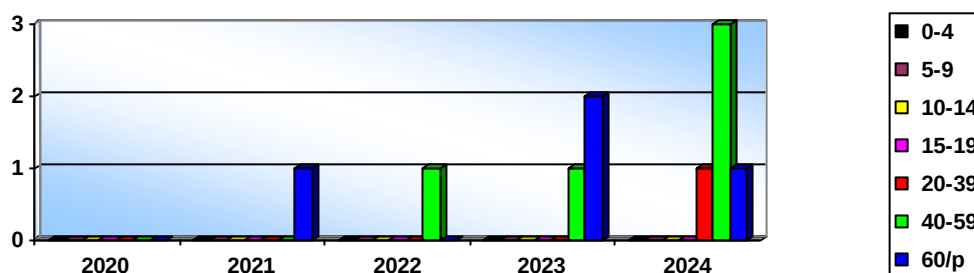
*Liczba zachorowań na WZW typu C i zapadalność na 100 tys. mieszkańców
z podziałem na płeć 2020 - 2024*

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród kobiet wg wieku w latach 2020 – 2024

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród mężczyzn wg wieku w latach 2020 - 2024

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 24 nowe zakażenia wirusem HCV. Badania serologiczne w kierunku HCV wykonywane są rzadko, najczęściej odpłatnie. Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z nosicielami/zakażonymi.

Pouczono o konieczności zgłoszenia się do lekarza I - go kontaktu oraz lekarza chorób zakaźnych i tak jak w przypadku zachorowań w celu objęcia nadzorem lekarskim oraz zaszczepienia p/WZW typu B.

WZW typu A w roku 2024 - nie zarejestrowano zachorowań.

W latach ubiegłych jeden przypadek zachorowania na WZW typu A zarejestrowano w 2006 roku. Znaczny wzrost zachorowań wystąpił w 2009 roku - 11 zachorowań (chorowały wówczas osoby zamieszkałe na wsi). W roku 2017 odnotowano 2 zachorowania, w roku 2019 – 1 zachorowanie.

GRYPA – w roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 zachorowania na gripę potwierdzoną badaniami PCR (typu A). Zachorowania dotyczyły osób dorosłych. Ponadto rozpoznano 239 przypadków grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym. W związku z wejściem w życie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2023r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 (Dz. U. poz. 1282)- zaprzeszano raportowania meldunków MZ-55 „Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na gripę” tzw. „sezonową”.

RSV – od roku 2023 r. rozpoczęto czynne raportowanie zachorowań na RSV. W roku sprawozdawczym, na terenie powiatu lubińskiego, zarejestrowano 77 przypadków zachorowań

w tym- 50 u dzieci do lat 2. Wszystkie przypadki zachorowań (potwierdzone szybkim testem). Hospitalizowano 51 osób w tym 43 dzieci do lat 2.

Gruźlica - od 2009 roku zgodnie z zaleceniem Głównego Inspektora Sanitarnego Powiatowe Stacje Sanitarne - Epidemiologiczne przejęły rejestrację zachorowań oraz nadzór epidemiologiczny nad gruźlicą.

Liczba zachorowań na gruźlicę waha się i tak w roku: 2020-6, 2021-10, 2022-8, 2023-9 przypadków. W roku sprawozdawczym zarejestrowano – 8 nowych zachorowań + 1 wznowę z 2017 roku (przypadki dotyczyły osób dorosłych).

Wszystkie przypadki to postać płucna. W roku 2024 w związku z gruźlicą odnotowano 1 zgon. Osoby z otoczenia chorych zostały skierowane do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w celu objęcia nadzorem lekarskim.

LEGIONELLA (CHOROBA LEGIONISTÓW) – ze względu na liczne zachorowania związane z ogniskiem zachorowań w województwie podkarpackim z dniem 28.08.2023 r. wprowadzono wzmożony nadzór nad zachorowaniami oraz wynikami wody przeznaczonej do spożycia. W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano potwierdzonych zachorowań na Legionellozę w powiecie lubińskim. W roku 2023 odnotowano jedno podejrzenie, które w wyniku dochodzenia epidemiologicznego wykluczono .

W roku 2019 zarejestrowano 1 zachorowanie – postać płucna, od roku 2020 do 2024 nie odnotowano zachorowań.

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ - od roku 2014 Powiatowa Stacja Sanitarne - Epidemiologiczna w Lubinie przejęła nadzór epidemiologiczny nad w/w chorobami w powiecie. Prowadzenie nadzoru nad tymi chorobami jest bardzo utrudnione ze względu na to, iż chorzy często zmieniają miejsce pobytu czy zamieszkania. Zmieniają poradnie, podejmują lub kontynuują leczenie poza powiatem lubińskim.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

Kiła - w roku 2024 -nie zarejestrowano nowych zachorowań.

Rzeżączka - w roku sprawozdawczym zarejestrowano 4 nowe przypadki zachorowań na rzeżączkę w tym 1 podlegała hospitalizacji.

AIDS/HIV - w powiecie lubińskim, w roku 2024 zarejestrowano 1 zachorowanie na AIDS (obywatel Ukrainy) oraz 2 nowe przypadki zakażenia wirusem HIV.

ZGONY- w roku 2024 na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie zarejestrowano 8 zgonów z przyczyn zakaźnych. Dotyczyły osób między 51 a 88 rokiem życia, w tym:

6- zgonów było związanych z SARS-CoV-2,

1- z powodu gruźlicy,

1- z powodu HIV/AIDS.

OGNISKA ZATRUĆ POKARMOWYCH - /ROE / – w roku sprawozdawczym na terenie działania PSSE w Lubinie zarejestrowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego dot. *Salmonelli Enteritidis*. Do zachorowań doszło po spożyciu „domowej roboty” ciasta z użyciem surowych jaj. U 4 osób wystąpiły objawy chorobowe, u 2 osób zakażenie miało postać bezobjawową – tzw. nosiciele bezobjawowi. Wszystkie osoby objęto nadzorem, zaplanowano badania kontrolne co 2 tyg.-aż do uzyskania wyników ujemnych.

OGNISKA SZPITALNE – w roku 2024 na terenie działania PSSE w Lubinie zarejestrowano 4 nowe ogniska szpitalne, 3 zostały wygaszone w roku sprawozdawczym, 1 przeszło na kolejny rok sprawozdawczy. Wszystkie ogniska z roku bieżącego dotyczyły:

1. Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie, w tym:

a) Oddz. Wew. Pulmonologiczny – **2 ogniska** (Covid-19),

b) Oddz. Rehabilitacyjny - **1 ognisko** (Covid-19),

c) Oddz. Chirurgii Ogólnej - **1 ognisko** (*Klebsiella pneumoniae* MBL+) – ognisko nie zostało wygaszone w roku sprawozdawczym.

Wdrożono wszystkie procedury zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu likwidacji ognisk. Raporty końcowe o wygaszaniu ognisk epidemicznych przekazano do PSSE w terminie.

W roku 2024 Sekcja Epidemiologii

- zaplanowała 38 kontroli sanitarnych;

- wykonała ogółem 1606 kontroli, w tym 37 kontroli samodzielnych oraz 5 kontroli placówek służby zdrowia wspólnie z Sekcją Higieny Komunalnej-1569 to pozostałe czynności kontrolne (wywiady epidemiologiczne).

W roku 2024, na terenie powiatu lubińskiego, szczepienia były wykonywane w 14 stałych Punktach Szczepień, przeprowadzających szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży,

a także w Oddziale Neonatologicznym w szpitalu Regionalnego Centrum Zdrowia w Lubinie, w Centrum Dializ w Lubinie -dla pacjentów dializowanych (szczepienia p/WZW typu B), także w Poradni Chorób Tropikalnych -Punkt szczepień Medycyny Podróży- Centrum Diagnostyczno - Terapeutycznego „Medicus” w Lubinie (w punkcie tym wykonywane są szczepienia dla wyjeżdżających za granicę).

Podczas kontroli szczególny nacisk kładziono na wykonawstwo szczepień, prawidłową gospodarkę preparatami szczepionkowymi, dokumentację szczepień a zwłaszcza rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

Zawracano uwagę na transport szczepionek z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie do Punktów szczepień i warunki przechowywania szczepionek w tych punktach.

Sprawdzano prowadzenie kart magazynowych przychodu i rozchodu szczepionek ze stanem faktycznym w szafie chłodniczej.

W ciągu całego roku mobilizowano personel szczepiący do maksymalnego uodpornienia całej populacji podlegającej do szczepień.

Wykonawstwo szczepień podlegających w 2024 roku wg Programu Szczepień Ochronnych przedstawia się następująco:

- rocznik 2019	DTaP	91,72 %
- rocznik 2019	Polio	92,02 %
- rocznik 2011	Td II	64,96 %
- rocznik 2019	p/odrze, śwince, różyczce	82,49,%
- rocznik 2006	Td III	65,07 %

W pozostałych rocznikach szczepienia podstawowe i przypominające wykonywane są na bieżąco, zgodnie z PSO.

Nie uodpornione są dzieci, które mają przeciwwskazania lekarskie i te, których rodzice bądź opiekunowie nie wyrażają zgody na szczepienie.

Od 01.06.2023 r. rozpoczęła się realizacja Powszechnego programu bezpłatnych szczepień p/HPV u dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat.

Kolejnym etapem poszerzenia dostępności do szczepień w ramach powszechnego programu szczepień przeciwko HPV w roku sprawozdawczym była akcja szczepień w szkołach podstawowych dla uczniów po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia.

Ogółem w roku sprawozdawczym zaszczepiono 978 dzieci.

Od 15 października 2024r. zostały wprowadzone bezpłatne szczepienia na krztusiec dla kobiet ciężarnych między 27 a 36 tygodniem ciąży. W roku sprawozdawczym zaszczepiono 30 kobiet.

Ponadto w roku sprawozdawczym zaszczepiono:

-	p/durowi brzuszemu	254 osób
-	p/kleszczowemu zapaleniu mózgu	21 osób
-	p/ japońskiemu zapaleniu mózgu	20 osób
-	p/ denga	34 osoby
-	p/WZW typu A	285 osób
-	p/żółtej gorączce	95 osób
-	p/cholera	33 osoby

W dokumentacji Punktów szczepień i w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie prowadzony jest rejestr NOP (niepożądanych odczynów poszczepiennych).

W roku sprawozdawczym zgłoszono **10 przypadków NOP, wszystkie jako NOP łagodny**

Wszystkie NOP zostały zarejestrowane w PSSE w Lubinie oraz wpisane do Systemu Nadzoru Epidemiologicznego EpiBaza.

U wszystkich dzieci, u których wystąpił NOP- objawy ustąpiły-są zdrowe.

Wszystkie zadania i zamierzenia zaplanowane na rok 2024 zostały wykonane.

2. SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

W roku 2024 Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie obejmowała nadzorem 1043-objektów żywnościowo-żywieniowych, w tym:

- **42 zakłady produkcyjne**, w tym wytwórnie lodów (5), automaty do lodów (2), piekarnie (4), ciastkarnie (9), przetwórnie owocowo – warzywne (1), zakłady garmazeryjne (2), wytwórnie suplementów diety (1), inne wytwórnie żywności (3), producenci żywności w warunkach domowych (15),
- **192 podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji pierwotnej** (gospodarstwa rolne), w tym 1 zakład produkujący żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego,
- **440 zakładów obrotu żywnością, w tym.:** sklepy spożywcze - 247 (w tym hipermarkety, supermarkety - 49); kioski - 21, apteki -37, magazyny hurtowe - 15, obiekty ruchome i tymczasowe - 21, środki transportu - 4, inne obiekty obrotu żywnością - 95,
- **251 zakładów żywienia zbiorowego otwartego**, w tym m.in. :zakłady małej gastronomii -106, zakłady ruchome lub tymczasowe - 61,
- **97 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego:** stołówki pracownicze (4), bufety przy zakładach pracy (2), bloki żywienia w szpitalach (5), kuchenki niemowlęce (2), bloki żywienia w domach opieki społecznej (4), stołówki w żłobkach i klubiki dziecięce (12), w szkołach (25), w internatach (2), w przedszkolach (30), w zakładach specjalnych i wychowawczych (1), zakład cateringowy (1), inne zakłady żywienia zamkniętego (9),
- **21 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.**

Zlokalizowane na terenie powiatu lubińskiego zakłady, to obiekty małe, a w przeważającej ilości nawet mikro-przedsiębiorstwa. Do grupy dużych przedsiębiorstw zaliczono 2 zakłady (1 hipermarket KAUFELD, Centrum Dystrybucji sieci sklepów BIEDRONKA oraz Haleb SELGROS).

Na rok 2024 zaplanowano 300 obiektów żywnościowo-żywieniowych do przeprowadzenia kontroli kompleksowych. W roku bieżącym skontrolowano 143 zakładów objętych planem pracy, co stanowi około 47,7% planu rocznego. Powodem nieprzeprowadzenia wszystkich planowanych kontroli było przede wszystkim:

- nałożenie się wielu dodatkowych zadań (konieczność aktualizacji danych zawartych w nowo wdrożonym **Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej SEPIS**; kontrole przeprowadzane w ramach systemu RASFF, kontrole na polecenie jednostek

zwierzchnich, pobór żywności, itp.),

- obowiązek wdrożenia w stacji systemu EZD i liczne długotrwałe szkolenia z tego zakresu, w których brali udział wszyscy pracownicy,
- kontrole interwencyjne po wpływających wnioskach klientów,
- likwidacja obiektów ujętych w planie lub zawieszenie prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze, których obiekty umieszczone były w planie pracy (40 obiektów),
- dodatkowe kontrole sprawdzające przeprowadzane w celu oceny usunięcia wykazanych poprzednio nieprawidłowości,
- kontrole przeprowadzane na wniosek strony o zatwierdzenie zakładu,
- w wielu obiektach nie przeprowadzono planowych kontroli kompleksowych, natomiast przeprowadzono w nich innego rodzaju kontrole, np. interwencyjne, sprawdzające, tematyczne związane z poborem prób.

W roku 2024 przeprowadzono ponadto 391 kontroli pozaplanowych. Łącznie w roku 2024 przeprowadzono 534 kontroli sanitarnych.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo - żywieniowych oceniano warunki sanitarno - techniczne zakładów, jakość zdrowotną surowców, półproduktów oraz wyrobów gotowych, prawidłowość prowadzonych procesów technologicznych z uwzględnieniem stosowanych dodatków do żywności, postępowanie z odpadami. W dalszym ciągu uwagę zwracano na realizację systemów kontroli wewnętrznej opartych na zasadach systemu HACCP, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywności. Kontrolowano również prowadzenie dokumentacji pozwalającej na możliwość prześledzenia ruchu żywności od surowca do gotowego wyrobu. Szczególną uwagę zwracano na płody rolne pochodzenia ukraińskiego, z naciskiem na dokumentację potwierdzającą legalność dostaw. Wzmocnionym nadzorem objęto działające na terenie powiatu lubińskiego hiper i supermarkety. W trakcie przeprowadzanych kontroli w związku z występującym na terenie kraju zagrożeniem ASF uwagę zwracano na produkty pochodzące z mięsa wieprzowego oraz dziczyzny (identyfikowalność, legalność) oraz postępowanie z odpadami gastronomicznymi w zakładach żywienia zbiorowego.

W związku z przypadkiem śmiertelnego zatrucia po spożyciu galarety mięsnej zakupionej na terenie targowiska w Nowej Dębie - wzmocnionym nadzorem objęto produkty pochodzenia zwierzęcego wprowadzane do obrotu na targowiskach, w obiektach ruchomych i tymczasowych. W asyście Policji przeprowadzano kontrole obwoźnych punktów sprzedaży

żywności usytuowanych na terenie Giełdy Samochodowej w Lubinie oraz targu w Osieku. W wyniku przeprowadzonych czynności, nieprawidłowości stwierdzono w 5 obiektach. Podczas kontroli stwierdzano:

- brak etykiet na wprowadzany do obrotu asortyment (wyroby wędliniarskie w tym z dziczyzny),
- brak do wglądu dowodów dostaw,
- kontrolowany podmiot w dniu kontroli nie posiadał decyzji zatwierdzającej właściwego PPIS terenowo właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kontrolowanego na prowadzoną działalność w zakresie obrotu w handlu ruchomym,
- artykuły wędliniarskie wyeksponowane w ladzie, przechowywane w temperaturze otoczenia, brak termometru kontrolnego,
- wędliny przechowywane w sposób niezabezpieczający przed bezpośrednim kontaktem z klientami,
- w miejscu sprzedaży brak warunków do mycia rąk oraz do mycia sprzętu pomocniczego,
- brak do wglądu orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz odzieży ochronnej właściciela,
- brak do wglądu dokumentacji GHP/HACCP,
- brak prowadzonego monitoringu temperatur przechowywania.

Za stwierdzone uchybienia nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 1400 zł. W 2 przypadkach o stwierdzonych nieprawidłowościach, w tym braku stosownej decyzji/zaświadczenia, powiadomiono terenowo właściwych PPIS ze względu na miejsce zamieszkania kontrolowanych.

W okresie letnim wzmożonym nadzorem objęto zakłady żywienia zbiorowego, w tym małej gastronomii zlokalizowane w miejscach o wzmożonym ruchu, tj. na terenie odkrytego basenu miejskiego, w parkach miejskich i ich bliskim otoczeniu oraz przy głównych trasach wyjazdowych z miasta. W sezonie letnim roku 2024- skontrolowano 14 obiektów, w których przeprowadzono łącznie 19 kontroli. W 3 zakładach stwierdzono nieprawidłowości, w tym w 2 w zakładach żywienia zbiorowego otwartego oraz w 1 zakładzie małej gastronomii. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były: niezachowany bieżący stan sanitarno-porządkowy w pomieszczeniach zakładu, brak realizacji postanowień opisanych w procedurach i instrukcjach GHP/GMP i systemu HACCP. W zakładach nałożono mandaty

karne w wysokości 1200 zł. Kontrole sprawdzające wykazywały usunięcie stwierdzonych wcześniej uchybień.

POWÓDŹ - w roku 2024 w związku z zagrożeniem powodzią, objęto wzmożonym monitoringiem obiekty żywnościowo - żywieniowe, które były zlokalizowane w rejonie dotkniętym powodzią. Celem nadzoru było zapewnienie bezpieczeństwa żywności oraz ocena stanu obiektów, które mogły zostać uszkodzone lub zanieczyszczone w wyniku zalania. Kontrole sanitarne przeprowadzano w 3 obiektach (2 supermarkety i Zakład Przetwórstwa owocowo-warzywnego na terenie miasta Ścinawa). W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, że woda pojawiła się w okolicy sklepu POLO oraz BIEDRONKA w Ścinawie - nie objęła zalaniem samych pomieszczeń sklepu. Podtopieniu natomiast uległ zakład przetwórci warzywnej w Ścinawie. Budynki zakładu, w których znajdują się pomieszczenia produkcyjne, część pomieszczeń magazynowych oraz pomieszczenia socjalno-biurowe nie zostały zalane. Zalaniu przez falę powodziową uległy wyłącznie dwa magazyny – namiotowy oraz murowany-znajdujący się na utwardzonym placu po drugiej stronie ulicy oraz ciąg kominowy (cug) pieca wysokociśnieniowego, opalanego węglem kamiennym, który znajduje się poniżej linii gruntu. Zapasy magazynowe wyrobów gotowych oraz szklanych słoików i metalowych pokrywek, zostały przed nadejściem fali powodziowej przewiezione i właściwie zabezpieczone poza strefą zalewową. Po przejściu fali powodziowej i zakończeniu działań związanych z zapewnieniem właściwych warunków magazynowania, przeprowadzono kontrolę w wyniku której stwierdzono, że stan techniczno-sanitarny pomieszczeń magazynowych pozwala na ich ponowne wykorzystanie (uprzątnięto i osuszono wnętrza za pomocą nagrzewnic, przeprowadzono zabiegi mycia i dezynfekcji w pomieszczeniach, odmalowano białą farbą ściany, nie stwierdzono zawilgoceń) w związku z tym zakład został dopuszczony do ponownego prowadzenia działalności.

W roku sprawozdawczym nadal zwracano uwagę na prawidłowość znakowania produkowanej i znajdującej się w obrocie żywności ze szczególnym uwzględnieniem sposobu przekazywania informacji o składzie żywności, w tym o składnikach alergennych. Podczas pracy bieżącej sprawdzano przestrzeganie wymagań dotyczących żywności bezglutenowej, zarówno w zakładach produkcyjnych, jak i zakładach obrotu. Kontrolowano warunki sprzedaży żywności ze szczególnym uwzględnieniem terminów przydatności do spożycia/dat minimalnej trwałości. W okresie przedświątecznym przeprowadzono kontrole w miejscach obrotu maku.

W trakcie roku sprawozdawczego, oceniano warunki higieniczno-sanitarne szpitalnych bloków żywienia. Dokonywano oceny żywienia w szpitalach oraz placówkach oświatowo-żywnieniowych.

Dane liczbowe na temat wyników kontroli w powyższym zakresie ujęto w załączonych do sprawozdania tabelach.

Oceniano również znakowanie środków spożywczych znajdujących się w obrocie oraz prawidłowość reklamy suplementów diety na stronach internetowych.

Podczas przeprowadzanych kontroli w zakładach żywnościowo-żywnieniowych najczęściej spotykano się z następującymi nieprawidłowościami:

- wprowadzanie do obrotu/produkcji środków spożywczych po upływie terminów przechowywania bądź o zmienionych cechach organoleptycznych – co było częstym powodem interwencji klientów,
- niewłaściwe warunki przechowywania produktów,
- niewłaściwe postępowania z produktami mrożonymi (gł. pieczywem mrożonym),
- brak informacji, że wprowadzane do obrotu pieczywo pochodzi z półproduktów głęboko mrożonych lub brak informacji, że oferowane produkty (donaty, pączki, itp.) to produkty rozmrożone,
- zły stan techniczny pomieszczeń,
- nieprzestrzeganie opracowanych procedur GHP/GMP i systemu HACCP,
- brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu, brudne niedomyte urządzenia chłodnicze, sprzęt pomocniczy,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych - wyroby gotowe przechowywano razem z surowcami, narażając je na zanieczyszczenie wtórne,
- nieoznakowane surowce, głównie przyprawy, co jest spowodowane niepozostawianiem etykiet i opakowań zbiorczych,
- niesystematyczne prowadzenie zapisów wynikających z instrukcji GHP/GMP, systemu HACCP, zaprzestanie ich prowadzenia lub też zapisy bieżące nie odzwierciedlają stanu faktycznego, bądź też brak wdrożenia dokumentacji z zakresu GHP/GMP/HACCP,
- brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów sanitarnych w nadzorowanych obiektach wydano 64 decyzje merytoryczne, w tym 40 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, 15 decyzji zmieniających termin wykonania zaleceń,

5 decyzji umarzających postępowanie administracyjne (wydanych po usunięciu uchybień), 1 decyzję o unieruchomieniu zakładu, 1 decyzję o zatwierdzeniu warunkowym, 1 decyzję wygaszającą poprzednią decyzję w związku z likwidacją obiektu, 1 decyzję uchylającą decyzję własną. Ponadto wydano 115 decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności, 107 decyzji wykreślających przedsiębiorców z rejestru zakładów po zaprzestaniu działalności oraz 138 decyzji płatniczych. Za stwierdzone uchybienia sanitarne osoby odpowiedzialne karano mandatami karnymi. W roku 2024 nałożono 54 mandaty na sumę 17 000 zł. Decyzja o unieruchomieniu zakładu dotyczyła jednej z lubińskich restauracji. Spowodowana była bardzo złym stanem sanitarno-technicznym. Działalność wznowiono po przeprowadzeniu kontroli sprawdzającej, potwierdzającej usunięciu nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu Grodzkiego, złożono natomiast 2 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu. Pierwszy z nich dotyczył prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa w sprzedaży suplementów diety bez wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS (co stwierdzono w roku 2023 r). Po rozpatrzeniu akt sprawy DPWIS we Wrocławiu nałożył na przedsiębiorcę karę w wysokości 2000 zł. Drugi wniosek dotyczył prowadzenia działalności niezgodnie z decyzją o zatwierdzeniu zakładu (samowolnie rozszerzono działalność o produkcję soków wyciskanych) oraz braku obowiązkowej informacji na temat wykazu składników, a także informacji dla klienta o alergenach i składnikach wywołujących reakcje nietolerancji w wyprodukowanych potrawach oraz braku informacji o jej dostępności, co stwierdzono podczas kontroli w jednej z lubińskich restauracji. W styczniu 2025 r. DPWIS we Wrocławiu wymierzył przedsiębiorcy karę w wysokości 5000 zł.

W roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano 194 próbki żywności oraz 1 próbkę wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Zakres badań obejmował głównie parametry mikrobiologiczne (111), poza tym badano parametry fizykochemiczne, takie jak: zawartość histaminy (18), metali (16), pozostałości pestycydów (15), substancji dodatkowych (10), mikotoksyn (9), furanu (2), WWA (2), azotynów (2), witamin/minerałów w suplementach diety (2), akryloamidu (2), 3-MCPD (1), alkaloidów pirolizydynowych (1), kofeiny (1), obecność białka soi (1), znakowanie żywności specjalnego przeznaczenia (1). Wyroby do kontaktu z żywnością badano w kierunku migracji metali w naczyniach ceramicznych barwionych we wnętrzu i dekorowanych w obszarze obrzeża (1).

Ocenie poddawano również znakowanie produktów. Znakowanie oceniono w 162 próbkach żywności oraz 1 próbce wyrobu do kontaktu z żywnością.

Spośród przebadanych próbek zdyskwalifikowano 44 próbki (wszystkie z powodu nieprawidłowego oznakowania), w tym:

- 30 próbek preparatów do żywienia niemowląt,
- 1 próbkę żywności przeznaczenia medycznego,
- 5 próbek metki cebulowej
- 1 konserwę rybną,
- 1 baton zbożowy,
- 1 próbkę mąki z ciecioriki,
- 1 próbkę polędwicy sopockiej,
- 1 próbkę majeranku suszonego,
- 1 próbkę sałatki warzywnej,
- 1 próbkę wyrobu cukierniczego (ptasie mleczko),
- 1 próbkę konserwy mięsnej (golonka).

O nieprawidłowościach poinformowano każdorazowo organy urzędowej kontroli żywności nadzorujące producentów/ dystrybutorów produktów.

W roku 2024 w ramach monitoringu żywności przeprowadzonego zgodnie z Zaleceniem Komisji nr 2022/495 z dnia 25.03.2022 r. w sprawie monitorowania obecności furanu i alkilofuranów w próbkach kawy mielonej - w 1 próbce kawy w kapsułkach stwierdzono $5852,7 \pm 1170,5$ µg/kg furanu; $> 15\ 000$ µg/kg 2-metylofuranu oraz 745 ± 149 µg/kg 3-metylofuranu. Przygotowano powiadomienie RASFF. Po analizie sprawy Główny Inspektorat Sanitarny uznał badane poziomy za wysokie i polecił PPIS nadzorującemu dystrybutora zobligowanie firmy odpowiedzialnej za produkt przedstawienie przykładów działań obniżających poziom furanu.

Ponadto badanie laboratoryjne próbki żołądków indyckich pobranej w ramach monitoringu wykazało obecność *Campylobacter* w produkcie. Próbki tej nie zdyskwalifikowano. Powiadomiono natomiast o wynikach badania powiatowego lekarza weterynarii nadzorującego producenta produktu.

W roku 2024, na terenie powiatu lubińskiego, do rejestru zakładów objętych nadzorem organów PIS wpisanych było 192 gospodarstw rolnych prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego oraz dostaw bezpośrednich płodów rolnych

pochodzących z własnych upraw, w tym 1 podmiot prowadzący produkcję żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego (gospodarstwo rolne, w którym prowadzona jest działalność w zakresie uprawy pszenicy oraz produkcja chleba na bazie surowców pochodzących z własnego gospodarstwa. W roku 2024 przeprowadzono 6 kontroli na terenie gospodarstw rolnych, w tym 2 w ramach współpracy z PIORiN, 2 kontrole interwencyjne i 2 kontrole kompleksowe. Do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 3 próbki produktów pochodzenia roślinnego, tj.: 2 próbki sałaty do badania w kierunku oznaczenia azotanów oraz 1 próbkę truskawek do badania w kierunku pozostałości pestycydów. Żadnej z prób nie kwestionowano. Kontrole interwencyjne przeprowadzono:

- w związku z pismem w PPIS w Policach dot. wprowadzania do obrotu na terenie targowiska w Przecławiu kalafiora bez etykiet umożliwiających identyfikację, którego zgodnie z fakturą, dostarczono z Gospodarstwa Rolnego z terenu gm. Lubin. Podczas przeprowadzonej kontroli interwencyjnej w w/w Gospodarstwie Rolnym ustalono, iż na terenie Gospodarstwa nie są prowadzone prace związane z uprawą warzyw, sezon zakończono z końcem czerwca. Wg oświadczenia przedstawiciela Gospodarstwa Rolnego etykiety były dołączane do palet, na których znajdowały się skrzynie z warzywami. Skrzynie z warzywami są owijane folią stretch, na którą naklejana była etykieta. Strona zobowiązała się do dołączania dla odbiorcy etykiet w ilości wystarczającej do odpowiedniego oznakowania każdej ze skrzynek z eksponowanym kalafiolem/kapustą wprowadzanym do obrotu.

- w związku z wnioskiem dotyczącym niewłaściwych warunków przechowywania zboża przeznaczonego na cele spożywcze w budynkach magazynowych usytuowanych w Gawronkach. W trakcie kontroli przeprowadzonej w Gawronkach, 59-305 Rudna -w obecności właściciela budynków ustalono, że na terenie działki usytuowane są 4 budynki gospodarcze z czego 2 budynki zaadaptowano na budynki magazynowe (w których magazynowane jest zboże z własnych upraw przeznaczone na cele paszowe), natomiast 2 pozostałe budynki nie są użytkowane (dojście do nich zarośnięte, drzwi szczelnie zamknięte). Przedsiębiorca znajduje się pod stałym nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Lubinie, co potwierdzono poprzez okazanie stosownego zaświadczenia. W związku z zaistniałą sytuacją Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie, będąc niewłaściwym w sprawie przekazał sprawę w celu podjęcia stosownych działań zgodnie z kompetencją do Powiatowego lekarza Weterynarii w Lubinie.

W roku objętym sprawozdaniem przeprowadzono na terenie 4 gospodarstw kontrole kompleksowe, na podstawie których we wszystkich 4 przypadkach oceniono ryzyko na poziomie wysokim (uprawa porzeczki, truskawek, sałaty). W trakcie kontroli upraw

ustalano, że zbiór płodów rolnych w gospodarstwach odbywa się ręcznie, w dniu dystrybucji. Prace rolne wykonywane były zarówno przez ich właścicieli jak i osoby zatrudnione z zewnątrz. Zgodnie z oświadczeniami właścicieli gospodarstw, stan zdrowia osób wykonujących prace w kontakcie z płodami rolnymi nie budził zastrzeżeń (nie wykazywali oni żadnych oznak chorobowych). Nawadnianie upraw odbywało się w trakcie ich wzrostu, a ich częstotliwość uzależniona jest od warunków pogodowych, do nawożenia nie stosuje się obornika, natomiast używane są nawozy i w razie konieczności środki ochrony roślin. Nawozy przechowywane były w sposób zabezpieczony przed dostępem osób postronnych i niezamierzonym ich użyciem. W gospodarstwach rolnych prowadzone były stosowne rejestry nawożenia upraw. W gospodarstwach zapewniono dostęp do WC wraz z punktem wodnym do mycia rąk. W większości, gospodarstwa rolne posiadają własne środki transportu, przeznaczone do przewozu płodów rolnych. Do najczęściej występujących nieprawidłowości należą: brak do wglądu wyników badania wody używanej w gospodarstwach rolnych.

OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA w 2024 r.

Tak jak w roku poprzednim, w 2024 r. przeprowadzono ocenę jadłospisów dekadowych w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w których łącznie oceniono 28 jadłospisów w 26 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Ocenę przeprowadzono w następujących zakładach:

- Stołówki szkolne – oceniono 8 jadłospisów w 8 zakładach (w 2 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówki w przedszkolach – oceniono 14 jadłospisów w 12 zakładach (w 6 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówka w bursie – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie,
- Bloki żywienia w domach opieki społecznej - oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie,
- Stołówki w żłobkach – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie,

Bloki żywienia w szpitalach – oceniono 3 jadłospisy w 3 zakładach (w 3 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu).

Ocena jadłospisów w jednostkach systemu oświaty.

Oceny jakościowej sposobu żywienia dzieci uczęszczających do szkół, przedszkoli oraz zamieszkujących w bursach lub internatach dokonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W roku 2024 oceniono ogółem 23 jadłospisy:

- Stołówki szkolne – oceniono 8 jadłospisów w 8 zakładach (w 2 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówki w przedszkolach – oceniono 14 jadłospisów w 12 zakładach (w 6 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówka w bursie – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie.

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 stołówkach przedszkolnych, w tym: w jednej, w której żywienie oparte było na cateringu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku odpowiedniego przygotowania merytorycznego w zakresie przestrzegania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. Skomponowane jadłospisy nie uwzględniały środków spożywczych objętych grupami środków spożywczych ujętych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W wyniku analizy jadłospisów dekadowych stwierdzono brak odpowiedniej ilości porcji mleka lub jego przetworów (w dwóch przedszkolach) oraz brak porcji z grupy produktów: mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych oraz brak wystarczającej ilości warzyw/owoców oraz produktów zbożowych lub ziemniaków (w jednym przedszkolu). W obu przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne, przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

W pozostałych jednostkach systemu oświaty nie stwierdzono nieprawidłowości w ocenie sposobu żywienia. Sporządzone jadłospisy zawierały produkty spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych. Potrawy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników). Potrawy w większości przygotowywane były w piecu konwekcyjno – parowym, do przygotowywania których używany był olej roślinny lub oliwa z oliwek. Podawana była co najmniej jedna porcja produktów zbożowych (pieczywo, płatki zbożowe,)- w każdym z głównych posiłków (takich jak śniadanie, kolacja). W ciągu tygodnia potrawy były urozmaicone, nie powtarzały się, a główne posiłki były źródłem pełnowartościowego białka.

Każdy posiłek uwzględniał dodatki w postaci owoców lub warzyw (stanowiących składniki dań, podawanych w postaci surowej lub przetworzonej). Jadłospisy komponowane były z zastosowaniem kontrastu barwnego i smakowego. Ponadto, podczas kontroli stwierdzano, że zakłady systematycznie obliczały wartość energetyczną wszystkich zaplanowanych i podawanych posiłków, które też były zgodne z normami żywienia na energię i składniki odżywcze dla danej grupy wiekowej.

Ocena jadłospisów w szpitalach.

Oceny jadłospisów w 2024 r. w blokach żywienia w szpitalach dokonano w 3 szpitalach (w tym 3 z nich prowadzą żywienie pacjentów w systemie cateringowym):

- Szpital CUPRUM – MED. ul. M. Skłodowskiej-Curie 70, 59-300 Lubin, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,
- Szpital Miedziowe Centrum Zdrowia w Lubinie ul. M. Skłodowskiej – Curie, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,
- Szpital Regionalne Centrum Zdrowia w Lubinie ul. Bema, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis.

Oceny jakościowej jadłospisów wydawanych pacjentom w szpitalach, dokonano w oparciu o „Arkusze oceny dekadowej jadłospisów”. W analizowanych dekadach, w wyniku przeprowadzonej oceny jakościowej jadłospisów nie stwierdzono nieprawidłowości. Końcowa ocena, określiła sposób wyżywienia pacjentów jako zadowalający. Każdy posiłek zawierał dodatek warzyw i/lub owoców (w postaci surowej lub przetworzonej), oraz produkty będące źródłem pełnowartościowego białka (białko pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego). W jadłospisach zawarto ciemne, mieszane pieczywo i kasze.

Oceny jadłospisów w 2024 r. w pozostałych zakładach żywienia zamkniętego tj.

- Domy opieki społecznej – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie.;
- Żłobki – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie.

Oceny jadłospisów dokonano pod względem zastosowania przy planowaniu posiłków zasad racjonalnego żywienia oraz zaleceń Instytutu Żywności i Żywienia, które wskazują aktualne normy żywienia dla dzieci w wieku do 3 roku życia oraz dla osób starszych.

Podczas oceny stwierdzono, że dzieciom w żłobku jak i osobom starszym podawane są lekkostrawne posiłki (w przypadku dzieci uczęszczających do żłobka podawane są: śniadanie, II śniadanie oraz obiad podawany z odstępem czasowym. W ciągu tygodnia potrawy

są urozmaicone, nie powtarzają się, a każdy główny posiłek jest źródłem pełnowartościowego białka, każdy posiłek także uwzględnia dodatki w postaci owoców lub warzyw (stanowiących składniki dań, podawanych w postaci surowej lub przetworzonej). Ponadto jadłospisy komponowane są z zastosowaniem kontrastu barwnego i smakowego. W żłobku za planowanie jadłospisów odpowiedzialny jest zatrudniony w zakładzie intendent.

Wyżywienie obejmuje produkty spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych tj.:

- Produkty zbożowe i ziemniaki (produkty węglowodanowe). W planowanych posiłkach węglowodany są podawane w formie: pieczywa, kasz, ryżu, płatków, makaronów, ziemniaków i potraw mącznych.

- Warzywa i owoce. W planowaniu jadłospisu wykorzystuje się kompozycję różnych produktów z tej grupy, co zapewnia atrakcyjny wygląd i smak posiłków. Warzywa lub owoce występują w każdym posiłku - do kanapek, sałatek, jako składnik zup oraz niezbędny dodatek do drugiego dania. Do obiadu planuje się warzywa w postaci surówki, warzyw ugotowanych oraz kiszonek.

- Mleko i jego przetwory (produkty białkowe). Mleko, sery żółte, twarogowe, jogurt naturalny są w jadłospisie bardzo częstym i ważnym produktem spożywczym, czego nie brakuje w komponowaniu jadłospisu. W jadłospisie mleko występuje w postaci zup mlecznych lub deseru (koktajl, twarożek), jak również jako dodatek do zup czy surówek.

- Mięso czerwone, drób, wędliny, ryby i jaja, czyli produkty białkowe, są głównym źródłem pełnowartościowego białka czego również nie brakuje w planowanym jadłospisie. Wykorzystuje się różne gatunki mięsa, jak również wędliny, które mają bardzo dobry skład jakościowy i są wykorzystywane jako dodatek do pieczywa. Ryby np. dorsz, łosoś, podawane są 1-2 razy w tygodniu.

- Tłuszcz. W jadłospisie tłuszcz występuje m.in. do smarowania pieczywa (dobrej jakości masło) jak również w postaci dodatku do zup lub surówek (oliwa z oliwek).

W większości potrawy przygotowywane są w piecu konwekcyjno-parowym, jak również są przyrządzane techniką pieczenia lub duszenia, nie stosuje się w zakładzie procesów smażenia na głębokim tłuszczu. Podawane napoje do każdego z głównych posiłków sporządzane są na bazie owoców, stosowanie cukru jest ograniczone, jest on używany w minimalnej ilości potrzebnej do przełamania smaku.

DZIAŁANIA W SYSTEMACH RASFF:

W roku 2024 w ramach monitoringu żywności przeprowadzonego zgodnie z Zaleceniem Komisji nr 2022/495 z dnia 25.03.2022 r. w sprawie monitorowania obecności furanu i alkilofuranów w próbkach kawy mielonej w 1 próbce kawy w kapsułkach stwierdzono $5852,7 \pm 1170,5$ $\mu\text{g/kg}$ furanu; $> 15\ 000$ $\mu\text{g/kg}$ 2-metylofuranu oraz 745 ± 149 $\mu\text{g/kg}$ 3-metylofuranu. Przygotowano powiadomienie RASFF. Po analizie sprawy Główny Inspektorat Sanitarny uznał badane poziomy za wysokie i polecił PPIS nadzorującemu dystrybutora zobligowanie firmy odpowiedzialnej za produkt przedstawienie przykładów działań obniżających poziom furanu.

W roku 2024, w ramach systemu RASFF, prowadzono ponadto działania kontrolne w odniesieniu do powiadomień przesyłanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną lub Powiatowe Stacje Sanitarno - Epidemiologiczne województwa dolnośląskiego. Miały one na celu monitorowanie procesu wycofywania z obrotu produktów kwestionowanych. Kontrole przeprowadzano w obiektach wskazanych w listach odbiorców i u dystrybutorów produktów - w celu ustalenia dalszych list dystrybucji. Otrzymane powiadomienia w ramach systemu RASFF dotyczyły:

- stwierdzenia w suplementie diety obecności substancji zabronionej - barbaloiny do stosowania w żywności,
- obecności nieautoryzowanej nowej żywności w suplementach diety,
- stwierdzenia niedeklarowanego składnika alergennego (białka soi) w mące z ciecioriki,
- wykrycia niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego lnu w siemieniu lnianym, w mieszance piekarniczej,
- obecności bakterii *Salmonella* w chałwie sezamowej, sałatce jarzynowej, kielbasie surowej, udzie z indora,
- obecności bakterii *Listeria monocytogenes* w mleku dla niemowląt po 6 miesiącu życia,
- wykrycia obecności tlenu etylenu w przyprawach stosowanych do produkcji kaszanki,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydowych w kminie rzymskim mielonym, czubrycy zielonej, herbatce rumiankowo – koperkowej, oregano,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pierwszorzędowych amin aromatycznych w przyborach kuchennych,
- stwierdzenie obecności glutenu w płatkach owsianych bezglutenowych,
- ryzyka uszkodzenia (wybuchu) butelek w piwie bezalkoholowym,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ołowiu w kolbie kukurydzy,

- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy zawartości morfiny i 0.2 zawartości kodeiny,
- stwierdzenia obecności pleśni w przekąsce proteinowej,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu w płatkach ryżowych błyskawicznych,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w mące żytniej razowej,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji do żywności 4,4' – diaminodifenyloketanu,
- przekroczenie etefonu i flonikamidu: sumy flonikamidu, TFNA i TFNG wyrażonej jako flonikamid w papryce słodkiej czerwonej,
- wykrycie bakterii *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Infantis* w mrożonym mięsie z kurczaka,
- Stwierdzenie ditlenku tytanu (E171) w barwnikach spożywczych.

W ramach monitorowania procesu wycofywania zakwestionowanych produktów przeprowadzono 53 kontrole sanitarnych. Z obrotu handlowego wycofano:

- 9 sztuk opakowań suplementu diety pn. ALOES (Aloe vera) z powodu stwierdzenia substancji zabronionej – barbaloiny,
- 6 sztuk opakowań KLC chałwy sezamowej z powodu stwierdzenia bakterii *Salmonella*
- 5 sztuk mieszanki piekarniczej MK Seed Mix z powodu wykrycia niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego lnu,
- 48 sztuk opakowań produktu Bebilon Profutura 2 Mleko następne po 6 miesiącu z powodu stwierdzenia bakterii *Listeria Monocytogenes*,
- 19 sztuk opakowań Mąki z ciecioriki 1kg, z powodu stwierdzenia niedeklarowanego składnika alergennego, tj.: białka soi,
- 22 sztuk piwa bezalkoholowego Kormoran Radler gorzka pomarańcza 500ml, z powodu ryzyka uszkodzenia (wybuchu) butelek,
- 5 sztuk produktu Mak niebieski 200g, z powodu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy zawartości morfiny i 0.2 zawartości kodeiny,
- 30 sztuk opakowań przekąski proteinowej Thunder Bar 50% High Protein Formula 50GE z powodu stwierdzenia obecności pleśni,

- 4 sztuk opakowań herbatki fix rumiankowo – koperkowej Herbapol z powodu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych,
- 25 sztuk opakowań kminu rzymskiego mielonego Prymat z powodu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych,
- 5 sztuk opakowań Mąki żytniej razowej typ 2000 900g z powodu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A,
- 4 sztuk opakowań Mąki żytniej razowej typ 720 1kg z powodu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A,
- 20 sztuk łopatek do patelni z powodu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji do żywności 4,4' - diaminodifenylometanu,
- 34 sztuk barwników spożywczych marki FOOD COLOURS z powodu stwierdzenia ditlenku tytanu (E171) - produkt oczekuje na zwrot do dostawcy.

Produkty te zostały zniszczone/ zutylizowane lub zwrócone do dostawców.

KONTROLE GRANICZNE

W roku 2024 przeprowadzono 8 kontroli granicznych w hurtowni prowadzącej działalność w zakresie sprzedaży hurtowej wyrobów cukierniczych (želki), syropów i maszyn służących do sporządzania napojów sorbetowych i granit oraz naczyń z tworzyw sztucznych służących do ich podawania. Kontrole przeprowadzono na wniosek strony w związku z planowanych eksportem produktów do krajów trzecich. W wyniku ww. kontroli wydano 5 świadectw eksportowych dla żywności (dot. 46 partii syropów do granit, w tym 31 partii eksportowanych do Ukrainy, 8 partii syropów eksportowanych do Bośni i Hercegowiny oraz 7 partii syropów eksportowanych do Arabii Saudyjskiej) oraz 3 świadectwa eksportowe dla wyrobów do kontaktu z żywnością (dot. 9 partii naczyń z tworzyw sztucznych (kielichy) do granit eksportowanych na Ukrainę).

W roku objętym sprawozdaniem na terenie zakładu nie przeprowadzano natomiast granicznych kontroli sanitarnych dot. importu żywności lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

ZATRUCIA POKARMOWE

W roku 2024 roku na terenie powiatu lubińskiego nie odnotowano ognisk zatruc pokarmowych związanych z produkcją w zakładach żywnościowych.

SKARGI I WNIOSKI

W roku 2024r do Sekcji BŻiŻ wpłynęło 36 wniosków, w tym:

- 6 wniosków, które dotyczyły prowadzenia działalności w złym stanie sanitarno-technicznym.

W 4 przypadkach potwierdzono zasadność zarzutów. Za stwierdzone uchybienia nałożono 3 mandaty na łączną kwotę 1100 zł. Wydano 2 decyzje administracyjne zobowiązujące strony do poprawy stany technicznego obiektu. W pozostałych przypadkach uchybień natury sanitarnej nie wykazano podczas kontroli sprawdzających. W 2 przypadkach wnioski zawierały także zarzuty nie mieszczące się w kompetencjach PIS, toteż w tym zakresie wnioski przekazano do innych instytucji. Wniosek dot. zatrudniania personelu bez umowy o pracę przekazano do Państwowej Inspekcji Pracy, a wniosek w sprawie naruszenia porządku i ciszy – do Komendy Policji.

1 wniosek dotyczył przechowywania zboża w magazynach o złym stanie sanitarno-technicznym. Podczas przeprowadzonej kontroli ustalono, że magazynowane zboże przeznaczone jest na cele paszowe, w związku z tym wniosek przekazano Inspekcji Weterynaryjnej do załatwienia zgodnie z kompetencjami.

1 wniosek dotyczył prowadzenia produkcji domowej ciast w niewłaściwych warunkach. Zostanie on załatwiony w roku następnym.

- 3 wnioski dotyczyły uciążliwości spowodowanych przez prowadzenie działalności branży spożywczej, w tym usuwania tłuszczu do sieci kanalizacyjnej przez lokal gastronomiczny; nadmiernej ilości odpadów gromadzonych za sklepem, odoru powodowanego przez śmietnik lokalu gastronomicznego – w wyniku przeprowadzonych kontroli nie potwierdzono zarzutów w żadnym z przypadków;
- 2 wnioski dotyczyły złego planowania posiłków w grupy przedszkolnej umieszczonej w szkole oraz w przedszkolu. Zarzuty potwierdzono. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości,

- 1 wniosek dotyczył zatrudniania obsługi kelnerskiej bez orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych przez jeden z lokali gastronomicznych. Zarzuty potwierdzono. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem w wysokości 300 zł,
- 8 wniosków dotyczyło wprowadzania do obrotu żywności niewłaściwej jakości zdrowotnej. Wystąpienie dolegliwości żołądkowych zgłaszano po spożyciu potraw w 2 zakładach gastronomicznych oraz po spożyciu lodów w 1 małej gastronomii. W małej gastronomii przeprowadzono kontrolę i pobrano do badań mikrobiologicznych 10 próbek lodów. Zarówno kontrola jak i wyniki badań nie wykazały nieprawidłowości. W zakładach gastronomicznych nie przeprowadzono kontroli, ponieważ jeden z lokali został zlikwidowany, a drugi był nieczynny, toteż wniosek zostanie rozpatrzony w roku 2025, 5 wniosków dotyczyło wprowadzania do obrotu nieświeżej żywności, głównie przez supermarkety. Zarzuty potwierdzono w 2 przypadkach. Nałożono 2 mandaty na łączną kwotę 700 zł na osoby odpowiedzialne,
- 5 wniosków dotyczyło wprowadzania do obrotu przeterminowanych środków spożywczych w 2 sklepach i 3 supermarketach. Zarzuty potwierdzono we wszystkich przypadkach. Osoby odpowiedzialne ukarano mandatami w łącznej wysokości 2200 zł. Artykuły przeterminowane zostały zniszczone podczas kontroli. W 1 przypadku wniosek zawierał także zarzuty nie mieszczące się w kompetencjach PIS (zatrudnianie personelu bez umowy o pracę, nieprzestrzeganie warunków i higieny pracy w okresie letnim -upały) toteż w tym zakresie przekazano do Państwowej Inspekcji Pracy,
- 1 wniosek dotyczył obecności pasożytów w rybach mrożonych zakupionych w jednym z supermarketów. Wniosek przekazano do Inspekcji Weterynaryjnej nadzorującej producenta produktu,
- 1 wniosek dotyczył niewłaściwych cech organoleptycznych suplementów diety w postaci kapsułek produkowanych na terenie powiatu lubińskiego. Według wnioskodawcy kupione przez niego partie tego samego produktu różniły się kolorem i zapachem. W dniu kontroli strona ustnie i pisemnie przedstawiła obszernie i wyczerpujące wyjaśnienia dotyczące naturalnych powodów zmiany barwy i zapachu komponentów roślinnych wchodzących w skład kwestionowanego suplementu. Nie stwierdzono niewłaściwych warunków produkcji. Wniosek uznano za bezzasadny,
- 1 wniosek dotyczył wprowadzania do sklepu zwierząt – podczas kontroli nie stwierdzono obecności zwierząt w sklepie,

- 2 wnioski dotyczyły niewłaściwego przechowywania mięsa i produktów mięsnych, w tym 1 wniosek dotyczył przechowywania mięsa w samochodzie zaparkowanym przy restauracji -wniosku nie potwierdzono, 1 dot. przechowywania w sklepie wyrobów mięsnych poza urządzeniem chłodniczym. W tym wypadku zarzuty potwierdzono. Nałożono mandat w wysokości 500 zł,
- 1 wniosek dotyczył nieprawidłowego rozmrażania pączków przeznaczonych do sprzedaży. Zasadność zarzutów potwierdzono. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem w wysokości 200 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości,
- 2 wnioski dotyczyły nieprzestrzegania higieny przez personel, w tym:
 - plucia do potraw w restauracji - Zarzutu nie potwierdzono, stwierdzono natomiast uchybienia natury sanitarnej. Właściciela ukarano mandatem w wysokości 200 zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości,
 - przygotowanie potraw gołymi rękami bez rękawiczek – zarzutu nie potwierdzono,
- 1 wniosek dotyczył niewywiązania się przez firmę cateringową z umowy - sprawy nie rozpatrywano, poinformowano wnioskodawcę, że roszczenia z tego zakresu można dochodzić na drodze cywilno-prawnej,
- 2 wnioski dotyczyły sprzedaży na targowisku grzybów bez atestu. Zarzuty potwierdzono w 1 przypadku, w obrocie stwierdzono 2 słoiki grzybów suszonych. Nałożono mandat w wysokości 50 zł, a grzyby zostały wycofane z obrotu na potrzeby własne właściciela.

WNIOSKI POSTULATY PROBLEMY

1. Znacznym utrudnieniem dla pracowników sekcji jest wskazywanie na konieczność korzystania z dokumentacji w językach obcych, np. rejestrów Komisji Europejskiej, wykazów, itp. dostępnych na stronach EFSA wyłącznie w języku angielskim.
2. Problematiczne jest przekazywanie dokumentacji np. wytycznych, interpretacji przepisów prawnych wyłącznie w języku angielskim.
3. Konieczność pobierania próbek żywności u producentów lub w hurtowniach stanowi utrudnienie w pracy, gdyż większość hurtowni na terenie powiatu to małe hurtownie, sprowadzające często towary na indywidualne zamówienia kontrahentów. Większy asortyment różnego rodzaju środków spożywczych dostępny jest w super- i hipermarketach.
4. Czynności kontrolne, na skutek pism otrzymywanych z jednostki nadrzędnej dot. prawidłowości reklamy suplementów wprowadzanych do obrotu poprzez „internet” przez

przedsiębiorców z terenu całego kraju -wymagają od pracowników sekcji zwiększonego nakładu czasu. Czynności te w żaden sposób nie są ujmowane w liczbie przeprowadzanych kontroli.

5. Znacznie wzrosła liczba podmiotów prowadzących działalność w ramach produkcji domowych w mieszkaniach prywatnych, które nie spełniają wymogów higienicznych do produkcji żywności o wysokim stopniu ryzyka (ciasta z kremem niepoddanym obróbce termicznej, wyroby garmażeryjne, itp.). Zakłady te wpisywane są do rejestru bez poprzedzającej wpis kontroli weryfikującej warunki, rodzaj i wielkość produkcji. Ponadto ze względu na specyfikę prowadzonej produkcji w różnych dniach i godzinach utrudnione jest przeprowadzania czynności kontrolnych.

6. W ostatnim czasie wzrosła także liczba sieciowych mobilnych przyczep gastronomicznych, posiadających zatwierdzenia do prowadzenia działalności wydawane głównie przez PSSE, które to przyczepy następnie wypożyczane są w ramach franczyzy innym przedsiębiorcom. Przyczepy te lokalizowane są w stałych miejscach na nieokreślony okres. Nie są podłączone do wody bieżącej, nie spełniają warunków dla punktów stałych. W naszej opinii zasadne jest ustalenie definicji „punkt tymczasowy” zawierającej dokładne określenie czasu w jakim punkt mobilny może prowadzić działalność w konkretnej lokalizacji, w przypadku chęci dalszego działania w danym miejscu powinien spełniać wymogi dla stałych punktów małej gastronomii.

7. W związku z stale zwiększającą się liczbą nadzorowanych obiektów, także w stosunku do bardzo szerokich i ciągle poszerzanych kompetencji, stale zwiększającej się ilości obsługiwanych systemów informatycznych z jednoczesnym odniesieniem do nie zmieniającej się liczbowo obsady kadrowej fakt ten stanowi utrudnienie w sprawowaniu bieżącego nadzoru nad obiektami oraz realizację harmonogramu kontroli obiektów.

W roku sprawozdawczym, w krótkim okresie czasu wdrażane i rozwijane były kolejne systemy informatyczne takie jak SEPIS i EZD RP. Ich stosowanie na chwilę obecną nie ułatwia pracy, generuje powielanie wpisywanych danych z innych systemów, czasowo absorbuje pracowników.

3. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

OCENA ZAOPATRZENIA W WODĘ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Mieszkańcy powiatu lubińskiego zaopatrywani są w wodę przez 26 wodociągów sieciowych.

WODOCIĄGI W PRZEDZIALE PRODUKCJI 10 001 – 100 000 m³/dobę

Na terenie powiatu lubińskiego, podobnie jak w latach poprzednich, brak jest wodociągów o produkcji wody w zakresie 10 001-100 000 m³/dobę.

WODOCIĄGI W PRZEDZIALE PRODUKCJI 1 001 – 10 000 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 1 wodociąg tj. wodociąg sieciowy w miejscowości Lubin (ZUW I ul. Wierzbowa, ZUW III ul. Spacerowa i ZUW V ul. Gajowa). W porównaniu do 2023 r. liczba wodociągów w tym przedziale produkcji zmniejszyła się o 1 wodociąg sieciowy Ścinawa.

W roku sprawozdawczym stan sanitarno-techniczny budynków i urządzeń wodociągowych w wodociągu sieciowym Lubin był dobry, bez zastrzeżeń.

Uzdatnianie wody w ww. wodociągu odbywa się z zastosowaniem filtrów ciśnieniowych ze złożem filtracyjnym. W procesach filtracji następuje odżelazianie, odmanganianie oraz napowietrzanie wody. Do dezynfekcji wody stosowany jest podchloryn sodu.

Jakość wody pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym w wodociągu sieciowym Lubin nie budziła zastrzeżeń, z wyjątkiem pojedynczych przekroczeń wartości parametrycznej bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów oraz manganu i mętności. Po przeprowadzeniu natychmiastowych działań naprawczych przez zarządcę wodociągu – MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie - jakość wody została przywrócona do zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach prawa. Ponadto stwierdzono powtarzające się przekroczenia wartości parametrycznej parametru azotyny w wodzie podawanej do sieci w Zakładzie Uzdatniania Wody V przy ulicy Gajowej w Lubinie, w związku z czym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie prowadził postępowanie wyjaśniające. Nie stwierdzono przekroczeń azotynów w punktach czerpalnych zlokalizowanych na sieci wodociągowej u konsumentów.

W 2024 roku do PSSE w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dotyczący niewłaściwej jakości wody w wodociągu sieciowym Lubin.

WODOCIĄGI W PRZEDZIALE PRODUKCJI 101 – 1 000 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 16 wodociągów sieciowych: Energetyka, Ścinawa, Rudna, Dzieszław, Przychowa, Miłogoszcz, Chobienia, Wysokie, Koźlice, Siedlce, Składowice, Niemstów, Obora, Karczowiska, Pieszków, Lisiec.

Nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym budynków i urządzeń wodociągowych w ww. przedziale nie stwierdzono. Uzdatanianie wody w większości wodociągów odbywa się z zastosowaniem filtrów ciśnieniowych ze złożem filtracyjnym. W procesach filtracji następuje odżelazianie, odmanganianie oraz napowietrzanie wody. Wyjątek stanowi woda z wodociągów Rudna, Wysokie i Karczowiska, gdzie woda ujmowana jest podawana do sieci bez uzdatnienia. Do dezynfekcji wody stosowany jest okresowo w większości przypadków podchloryn sodu. W wodociągu sieciowym Rudna woda jest dodatkowo uzdatniana z zastosowaniem promiennika UV.

PPIS w Lubinie wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody w wodociągu sieciowym Ścinawa, ze względu na utrzymujące się przekroczenia wartości parametrycznej parametru fizykochemicznego manganu, z terminem obowiązywania do 31.07.2024 r. Ponadto w ww. wodociągu w 2024 r. stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów, enterokoków oraz mętności, azotynów, smaku i zapachu. Przekroczenia te miały charakter pojedynczy i incydentalny, a działania naprawcze podejmowane przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ścinawie Sp. z o.o. w krótkim czasie pozwoliły na poprawę jakości wody.

W 2024 r. stwierdzono pojedyncze przekroczenia wartości parametrycznej parametru bakterie z grupy coli w wodociągach sieciowych Dzieszław i Przychowa oraz Pieszków.

W wodociągu Przychowa stwierdzono również przekroczone wartości parametryczne parametrów fizykochemicznych tj. manganu, mętności i barwy. W wodociągu sieciowym Dzieszław i Lisiec stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej mętności. Podjęte przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne działania naprawcze polegające m.in. prowadzeniu wzmożonej dezynfekcji wody podchlorynem sodu, płukaniu filtrów oraz sieci w krótkim czasie przywróciły jakość wody do zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach prawa. Jakość wody w pozostałych wodociągach należących do tej grupy była zgodna z obowiązującymi normami. Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych oraz parametrów fizykochemicznych miały charakter krótkotrwały i incydentalny.

W 2024 roku do PSSE w Lubinie wpłynęły dwa wnioski osób skarżących się na złą jakość wody w wodociągu sieciowym Przychowa oraz Ścinawa, które okazały się zasadne.

WODOCIĄGI W PRZEDZIALE PRODUKCJI < 100 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 9 wodociągów tj.: wodociąg Huty Miedzi „Cedynia” w Orsku, MCZ w Lubinie oraz Toszowice, Bytków, Stara Rudna, Rynarcice, Gola, Bolanów, KGHM Szyb L-VI.

Stan sanitarno-techniczny budynków i urządzeń wodociągowych był dobry. Wodociągi sieciowe MCZ, Orsk oraz KGHM szyb L-VI to wodociągi zakładowe zaopatrujące w wodę do spożycia zakłady pracy tj. szpital MCZ S.A. w Lubinie, Hutę Miedzi „Cedynia” w Orsku i Zakłady Górnicze KGHM Polska Miedź S.A. Szyb L-VI w Rynarcicach.

Uzdatnianie wody w większości ww. wodociągów odbywa się z zastosowaniem filtrów ciśnieniowych ze złożem filtracyjnym. W procesach filtracji następuje odżelazianie, odmanganianie oraz napowietrzanie wody. Wyjątek stanowi woda z wodociągów Bytków i Bolanów, gdzie woda ujmowana jest podawana do sieci bez uzdatnienia. Do dezynfekcji wody stosowany jest podchloryn sodu.

Jakość wody zarówno pod względem fizykochemicznym jak i mikrobiologicznym w wymienionych wodociągach była zgodna z obowiązującymi normami. Wyjątek stanowiła woda w wodociągu sieciowym zaopatrującym szpital MCZ S.A. w Lubinie, w której stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej ołowiu. W związku z powyższym PPIS w Lubinie wydał decyzję nakazującą zamknięcie wodociągu. Przeprowadzone działania naprawcze przywróciły jakość wody do zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach prawa. Dodatkowo w ww. wodociągu stwierdzono pojedyncze przekroczenia bakterii grupy coli i manganu. Miały one charakter incydentalny.

W pozostałych wodociągach stwierdzono pojedyncze przypadki nieznacznych przekroczeń ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C (wodociąg sieciowy Bolanów) oraz zalecanej wartości mętności (wodociąg sieciowy Rynarcice). Przekroczenia te miały charakter krótkotrwały i po przeprowadzeniu działań naprawczych jakość wody została przywrócona do zgodnej z obowiązującymi normami.

W 2024 roku nie odnotowano wniosków osób skarżących się na złą jakość wody w ww. wodociągach.

INFORMACJE NT. ZWODOCIĄGOWANIA MIEJSCOWOŚCI NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

W powiecie lubińskim wszystkie miejscowości są zwodociągowane.

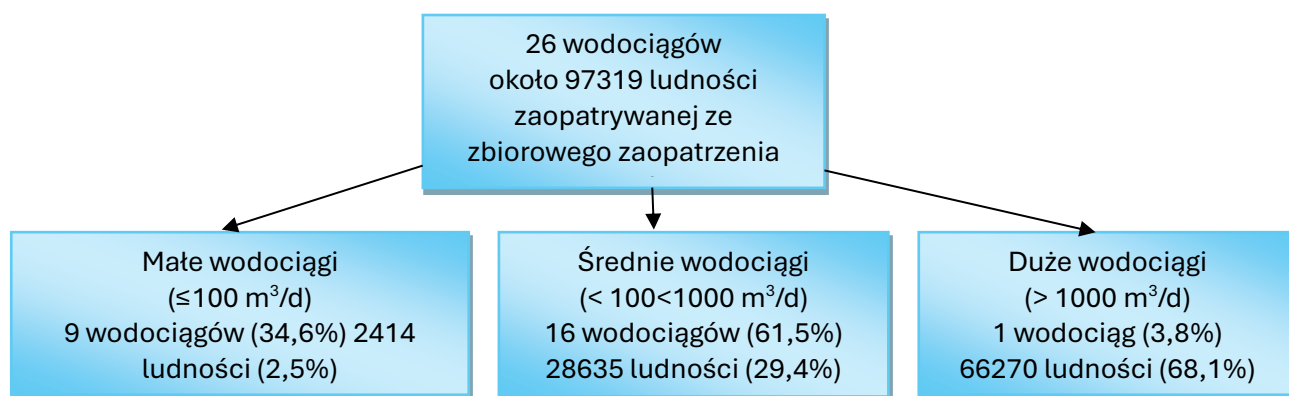
W 2024 r. woda dla ludności dostarczana była przez 26 wodociągów sieciowych: Lubin, Ścinawa, Gola, Przychowa, Działawa, Rudna, Miłogoszcz, Wysokie, Rynarcice, Stara Rudna,

Bytków, Chobienia, Koźlice, Toszowice, Orsk, KGHM Szyb L-VI, Energetyka, MCZ, Lisiec, Siedlce, Składowice, Obora, Karczowiska, Niemstów, Pieszków, Bolanów.

Kontrole stacji uzdatniania wody w 2024 r. wykazały ich dobry stan sanitarno – porządkowy. W 2024 r. zakończono modernizację SUW Ścinawa (wprowadzono dwustopniowy proces filtracji wody), wymieniono część sieci wodociągowej w mieście Ścinawa, wybudowano nowe studnie głębinowe. W Stacji Uzdatniania Wody Rudna w 2024 r. przeprowadzono demontaż istniejącej armatury i orurowania wewnątrz zbiornika, montaż rurociągu z rur stalowych nierdzewnych. W wodociągu Wysokie wymieniono zestaw pomp podających wodę na zbiorniki wyrównawcze do Kębłowa; zakupiono nowy zbiornik o poj. 50 m³ w miejscowości Kębłów. W wodociągu sieciowym Rynarcice wymieniono m.in. zestaw pompowy. W wodociągu Orsk w Hucie Miedzi „Cedynia” wymieniono rurociągi ze stalowych na rurociągi z tworzywa sztucznego PEHD. W wodociągu sieciowym Bolanów wymieniono zestaw elementu układu pompowego z orurowaniem, armaturą i sterowaniem. W wodociągu sieciowym Karczowiska wymieniono odcinek sieci wodociągowej oraz rozbudowano sieć wodociagową. W wodociągu sieciowym Niemstów na Stacji Podnoszenia Ciśnienia kierunek Miłosna przeprowadzono remont obiektu obejmujący wymianę zestawu pompowego z automatyką, orurowanie, armaturą, remont zbiornika zapasu wody. W SUW Obora zrealizowano Etap II Przebudowy i rozbudowy Stacji Uzdatniania Wody Obora obejmujący wymianę układu filtracyjnego, orurowania i armatury, przebudowę budynku z pomieszczeniem chlorowni, części hali filtrów, pom. socjalnego. W wodociągu sieciowym Pieszków na Stacji Uzdatniania Wody dokonano wymiany złoza filtracyjnego na dwóch filtrach pierwszego stopnia uzdatniania oraz wymieniono drenaż rurowy, rozbudowano sieć wodociagową w miejscowości Osiek.

Punkty poboru próbek do badań laboratoryjnych – punkty zgodności zlokalizowane są na stacjach uzdatniania wody, w miejscach podawania wody do sieci wodociągowej, po jej uzdatnieniu, a także na sieci, w punktach czerpalnych u konsumentów.

Liczba wodociągów produkujących wodę przeznaczoną do spożycia w stosunku do zaopatrywanej ludności w 2024 r. w powiecie lubińskim (opracowanie własne na podstawie druku statystycznego MZ-46):

STAN SANITARNY CIEPŁEJ WODY W INSTALACJACH WODOCIĄGOWYCH WEWNĄTRZ BUDYNKÓW

W 2024 r. w ramach urzędowej kontroli i w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli budynków skontrolowano ciepłą wodę użytkową na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w 12 obiektach użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego oraz przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, tj.:

- w 5 szpitalach: Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie, Cuprum – Med Sp. z o.o. w Lubinie, Regionalne Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie, CDT Medicus Sp. z o.o. w Lubinie i Ośrodek Alzheimerowski w Ścinawie,
- w 3 placówkach opiekuńczo – wychowawczych w Lubinie podlegających pod Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- w 4 obiektach noclegowych: w pokojach gościnnych „Villa Cuprum” i „Miedziana Perła” w Lubinie, Hotelu „Europa” w Lubinie, Schronisku Młodzieżowym „Pałacyk”
- w natryskach w 5 pływalniach, w tym jednej odkrytej.

Przekroczenia dopuszczalnej wartości bakterii z rodzaju *Legionella sp.* stwierdzono w ciepłej wodzie użytkowej pobranej z natrysków w szpitalu CDT „Medicus” Sp. z o.o. w Lubinie (średnie skażenie), w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Srebrny Pałac” w Lubinie (wysokie skażenie), w związku z czym PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Właściciele obiektów podejmowali działania naprawcze skutkujące szybką poprawą jakości ciepłej wody do zgodnej z wymogami (czyszczenie, dezynfekcja termiczna, chemiczna i płukanie sieci). Ponowne badania wody przeprowadzone po działaniach naprawczych wykazywały dobrą jakość mikrobiologiczną wody.

Badania ciepłej wody były prowadzone zgodnie z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Przyczyną powstawania sprzyjających warunków

do namnażania się niepożądanych w środowisku mikroorganizmów w tym bakterii z rodzaju *Legionella* może być niewłaściwe zaprojektowanie, montaż i eksploatacja wewnętrznych instalacji wodociągowych oraz niedostosowanie starych instalacji do aktualnych potrzeb i wymagań, niewłaściwy lub niewystarczający nadzór sanitarno-higieniczny nad urządzeniami i wewnętrznymi instalacjami wodociagowymi.

UJĘCIA WÓD WYKORZYSTYWANYCH DO ZAOPATRZENIA W WODĘ DO SPOŻYCIA

Wszystkie wodociągi znajdujące się na terenie powiatu lubińskiego korzystają z wody ujmowanej ze studni głębinowych wierconych, bazujących na wodach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Ujęcia wody oraz stacje uzdatniania wody są odpowiednio zabezpieczone, zamykane, ogrodzone oraz opisane. W przypadku ujęć dla miasta Lubina i Gola studnie są również monitorowane. Większość studni ma wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej.

Woda ze wszystkich wodociągów znajdujących się na terenie powiatu lubińskiego jest systematycznie badana w ramach nadzoru oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe. W 2024 r. badania wody wykonywane były zgodnie z obowiązującym zakresem (monitoring grupy A i grupy B) oraz opracowanym harmonogramem. Przedsiębiorstwa wodociągowe zbadały wszystkie ujęcia wody w kierunku wstępnego monitoringu substancji promieniotwórczych. Większość ujęć wody posiada opracowane analizy ryzyka.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w powiecie lubińskim za 2024 rok (opracowanie na podstawie druku statystycznego MZ-46):

		Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności (w tys.)			
		według evidencji w danym roku	w tym skontrolowanyc h	odpowiadającą wymaganiom *	zaopatrywanej w wodę odpowiadającą wymaganiom	Objętej brakiem przydatności wody w zakresie wymagań mikrobiologicznych	Zaopatrywanej w wodę nie odpowiadającą wymaganiom fizykochemicznym	Zaopatrywanej w wodę nie odpowiadającą wymaganiom dla substancji promieniotwórczych
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę – ogółem (Suma wierszy od 2 do 4)	1	26	26	26	97,319	0	0	0
Wodociągi o produkcji [m³/d]	≤100	2	9	9	2,414	0	0	0
	101–1000	3	16	16	28,635	0	0	0
	1001–10000	4	1	1	66,270	0	0	0

*Liczba obiektów, które odpowiadają (w tym warunkowo odpowiadają wymaganiom) wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie oceny jakości wody produkowanej przez urządzenia dostarczające wodę z uwzględnieniem szacowania ryzyka zdrowotnego.

W 2024 r. upoważnieni przedstawiciele PSSE w Lubinie pobrali łącznie ze wszystkich wodociągów 174 próby wody do badań mikrobiologicznych oraz 156 prób wody do badań fizykochemicznych.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE ZWIĄZANE Z NADZOREM NAD JAKOŚCIĄ WODY ORAZ PRYZNANE ODSTĘPSTWA OD WYMAGANEJ JAKOŚCI WODY

W 2024 r. PPIS w Lubinie wydał 16 decyzji płatniczych, w związku z jakością wody nieodpowiadającą wymaganiom pod względem mikrobiologicznym oraz fizykochemicznym, a także 7 decyzji umarzających postępowanie administracyjne w sprawie usunięcia uchybień higienicznych i zdrowotnych dotyczących jakości wody. Większość stwierdzonych przekroczeń parametrów w wodzie do spożycia miały charakter incydentalny i chwilowy. Podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe działania naprawcze pozwoliły na uzyskanie jakości wody zgodnej z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. PPIS w Lubinie wydał ponadto 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi – dla wodociągu sieciowego Ścinawa, ze względu na utrzymujące się przekroczenia parametru fizykochemicznego manganu – decyzja PPIS w Lubinie nr 250/24 z dnia 16.05.2024 r. z terminem obowiązywania do 31.07.2024 r. Ze względu na przekroczenia wartości parametrycznej ołowiu w wodociągu sieciowym MCZ PPIS w Lubinie wydał decyzję nr 298/24 z dnia 25.06.2024 r. stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia z rygorem natychmiastowej wykonalności. Decyzje zostały wykonane -

po przeprowadzonych działaniach naprawczych przywróconą odpowiednią jakość wody do spożycia.

STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY MIAST I TERENÓW WIEJSKICH

MIASTA I TERENY WIEJSKIE

Na terenie powiatu lubińskiego znajdują się: gmina miejska Lubin, gmina miejsko – wiejska Ścinawa, gmina wiejska Lubin oraz gmina wiejska Rudna.

W 2024 roku PPIS w Lubinie opiniował poszczególne regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach. Tereny zielone gmin są zagospodarowane, zadbane oraz pielęgnowane. Skontrolowani zarządcy piaskownic i placów zabaw dbają o coroczną wymianę piasku (przedstawiono protokoły). Miasta i gminy są w niemal w 100% skanalizowane. Poprawiła się sytuacja skanalizowania miejscowości w gminie miejsko – wiejskiej w Ścinawie, w której skanalizowane jest 22 miejscowości.

W 2024 roku odnotowano wzrost liczby wniosków interwencyjnych związanych z różnymi uciążliwościami dla mieszkańców tj.: 12 wniosków związanych ze stanem porządkowym posesji i mieszkań (gromadzenie odpadów, fetor, insekty), 8 wniosków dotyczących nieprawidłowego stanu sanitarno - technicznego obiektów, 7 wniosków związanych z występowaniem insektów, gryzoni, pluskiew, gołębi, 2 wnioski związane z zanieczyszczeniem terenu przez wylewanie ścieków i wyrzucanie odpadów, 2 wnioski dotyczące wywozu/zalegania śmieci przy śmietnikach, 4 wnioski dotyczące uciążliwości zapachowych z mieszkań i klatki schodowej. Ponadto przyjęto 7 wniosków od Policji i 1 wniosek od Prokuratury Rejonowej w Lubinie w sprawie niewłaściwego stanu sanitarnego mieszkań i/lub uchybień sanitarnych. Większość wniosków okazała się zasadna. W związku z powyższym PPIS w Lubinie prowadził postępowania administracyjne i wyjaśniające.

TERENY REKREACYJNE

Na terenie działania PSSE w Lubinie zewidencjonowanych jest 27 ww. obiektów. Do tej grupy zaliczono: 6 parków, 2 tereny rekreacyjne oraz osiedlowe place zabaw podzielone na 19 grup należących do poszczególnych zarządców/właścicieli posesji.

W 2024 roku kontrolą objęto 28 placów zabaw i 25 piaskownic oraz 2 boiska osiedlowe i 2 osiedlowe tereny rekreacyjne. Przed sezonem letnim piasek w piaskownicach został wymieniony, przy placach zabaw umieszczone są odpowiednie regulaminy. Wszystkie skontrolowane obiekty były w dobrym stanie sanitarno – porządkowym.

PŁYWALNIE KRYTE

Pod nadzorem PSSE w Lubinie znajdują się 4 pływalnie kryte, tj.:

- 3 obiekty w Lubinie: pływalnia RCS Sp. z o. o. „CENTRUM 7”, pływalnia RCS Sp. z o. o. „USTRONIE”, pływalnia Well Fitness Sp. z o.o. w galerii Cuprum Arena w Lubinie,
- 1 obiekt w Rudnej: pływalnia przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Rudnej.

Zarządzający pływalniami w okresie swojej działalności prawidłowo realizowali harmonogramy badania wody na pływalniach, zarówno z zakresu bakteriologicznego, jak i fizykochemicznego, a wyniki badań przekazywali do PSSE w Lubinie.

W 2024 roku badania wody basenowej prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających obiektami oraz pobranej z nadzoru wykazywały dobrą jej jakość, z wyjątkiem stwierdzonych pojedynczych bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenowej na pływalni „Ustronie” oraz bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w wodzie wprowadzanej do jacuzzi z systemu cyrkulacji na pływalni Well Fitness Sp. z o.o. w Lubinie, w związku z czym PPIS w Lubinie wydał decyzje nakazujące wyłączenie niecek z użytkowania. Ponadto w obiektach RCS Sp. z o.o. w Lubinie w wodzie z niecki i wprowadzonej do niecki basenowej występowały sporadyczne nieznaczne przekroczenia parametrów fizykochemicznych (potencjał redox, chlor wolny i związany, odczyn pH, mętność) i mikrobiologicznych (ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C). Podobnie w obiekcie Well Fitness stwierdzono przekroczenia parametrów ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C, potencjał redox, chlor wolny i związany oraz utlenialność, mętność i chloroform. Powyższe przekroczenia nie miały charakteru długotrwałego i nie stanowiły zagrożenia dla osób kąpiących. Po przeprowadzeniu działań naprawczych parametry przywrócono do normy.

W 2024 roku nie odnotowano wniosków od osób skarżących się na działalność ww. pływalni.

PŁYWALNIE ODKRYTE

Pod nadzorem tutejszej stacji jest jedna odkryta pływalnia, tj.: Pływalnia Miejska „Baseny zewnętrzne” RCS Sp. z o.o. w Lubinie przy ul. Odrodzenia 28B. Stanowi ona nowoczesny kompleks basenów w Lubinie dysponujący 3 nieckami basenowymi z podgrzewaną wodą: brodzikiem dla dzieci z wodnym placem zabaw, wielofunkcyjną niecką ze zjeżdżalnicami i urządzeniami wytwarzającymi aerozol wodno-powietrzny oraz częścią pływacką, niecką do skoków, a także odrębnym wodnym placem zabaw. Uzdatnianie wody w obiekcie odbywa się z zastosowaniem podchlorynu sodu. Pływalnia dysponuje zespołami pomieszczeń sanitarnych, socjalnych, dyżurką ratowników oraz nieckami z wodą z trzema systemami cyrkulacji, zespołem filtrów i niezbędną aparaturą pomiarową i kontrolującą wskaźniki

w wodzie basenowej. Wejście na strefę basenową prowadzi wyłącznie przez brodziki do stóp z natryskami.

W 2024 roku badania wody basenowej prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzającego obiektem oraz pobranej z nadzoru wykazywały w większości wyników dobrą jakość mikrobiologiczną z wyjątkiem pojedynczego krótkotrwałego przekroczenia parametru *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie wprowadzanej z systemu cyrkulacji. W badanych próbkach wody stwierdzono jednak liczne utrzymujące się przekroczenia poszczególnych parametrów fizykochemicznych tj.: chloroform, suma THM, mętność, potencjał redox oraz chlor wolny i związany, odczyn pH, utlenialność. W związku z powyższym PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Podjęte działania naprawcze przez spółkę w czasie funkcjonowania obiektu nie przyniosły poprawy w danym zakresie. Stwierdzone niezgodności parametrów fizykochemicznych nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia osób kąpiących się, jednakże nadmiar ubocznych produktów dezynfekcji może powodować niepożądane reakcje u osób korzystających z kąpeli. Wyżej wymienione przekroczenia wskazują na potrzebę wyregulowania lub przeanalizowania stosowanych procesów uzdatniania.

W 2024 roku do PSSE w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dotyczący działalności pływalni odkrytej.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem tutejszej Stacji jest jeden obiekt tj. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Lubinie Stowarzyszenia Przyjaciół i Rodziców Osób Niepełnosprawnych „Równe Szanse”. To obiekt dwukondygnacyjny, dysponujący 24 pokojami z pomieszczeniami higieniczno – sanitarnymi dla pensjonariuszy, kuchnią, pokojem dziennym i pralnią pomocniczą. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt urządzony nowocześnie, estetycznie, w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym.

NOCLEGOWNIE

Na terenie działania tutejszej Stacji znajduje się jeden całoroczny obiekt noclegowy - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn Koła Lubińskiego Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Parkowej 1 w Lubinie. Obiekt nie planowany do kontroli w 2024 r.

PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ

W kategorii placówek zapewniających całodobową opiekę w powiecie lubińskim znajduje się Fundacja „Przystań” – Dom Seniora w Ścinawie. Budynek posiada 3-kondygnacje, przystosowany w całości dla potrzeb osób niepełnosprawnych, przeznaczony na pobyt stały, czasowy i dzienny pensjonariuszy. Prowadzone są tu usługi pielęgnacyjne, opiekuńcze, lecznicze oraz rehabilitacyjne. W 2024 r. obiekt nie był kontrolowany.

INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu lubińskiego zlokalizowany jest jeden obiekt Stowarzyszenia MONAR – Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MARKOT w Ścinawie. Obiekt w dalszym ciągu jest nieczynny. Aktualnie w obiekcie mieści się ośrodek dla uchodźców, przeznaczony dla 30 osób.

HOTELE, MOTELE I PENSJONATY

Nadzorem tutejszej Stacji objęte są następujące hotele:

- 4 hotele w Lubinie - „Baron”, „Europa”, „Skarbek” oraz „Astone Conference&Spa”,
- 1 hotel w gminie Lubin - „Chata Karczowska” w Karczowiskach.

Podczas kontroli trzech hoteli „Europa”, „Chata Karczowska” i „Astone Conference&Spa” szczególną uwagę zwracano na postępowanie z bielizną, stosowanie procedur higienicznych. Hotele dysponują nowoczesnymi pokojami wyposażonymi w pełne węzły sanitarne. W każdym hotelu znajdują się pomieszczenia higieniczno – sanitarne przeznaczone również dla osób niepełnosprawnych. Pościel przechowywana jest w wydzielonych magazynkach, natomiast brudna pościel jest prana przez firmy zewnętrzne. Wyjątek stanowi hotel „Astone Conference&Spa”, w którym ze względu na stwierdzone nieprawidłowe postępowanie z bielizną, niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz w części SPA, PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne (decyzja nr 617/24 z dnia 29.11.2024 r.).

Kontrole pozostałych obiektów potwierdziły ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny.

W 2024 roku w hotelu „Europa” skontrolowano ciepłą wodę użytkową na obecność bakterii z rodzaju *Legionella*. Nie stwierdzono skażenia w żadnym z punktów.

W 2024 r. odnotowano jeden wniosek w sprawie zaniedbań sanitarnych w hotelu (wniosek zasadny).

INNE OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Do tej grupy zaliczono 7 obiektów, w tym 2 obiekty agroturystyczne w Kłopotowie oraz 5 obiektów dysponujących pokojami gościnnymi: MARTIZ i Villa Cuprum w Lubinie, Centrum „Szkutnik” w Oborze, „Miedziana Perła” w Lubinie oraz Noclegi Jonston w Składowicach zlokalizowane w części zabytkowego zespołu pałacowo – folwarcznego. Pod względem sanitarno – porządkowym skontrolowano jeden obiekt „Villa Cuprum” w Lubinie. W wyniku kontroli wydano zalecenia m.in. w zakresie wykonania zabiegów dezynsekcji i opracowania stosownych procedur, co do których właściciel obiektu się dostosował. Ponadto potwierdzono odpowiednią jakość mikrobiologiczną ciepłej wody użytkowej pod względem mikrobiologicznym w obiekcie „Miedziana Perła” i „Villa Cuprum” w Lubinie.

Do PSSE w Lubinie w 2024 r. wpłynęły dwa wnioski w sprawie występowania insektów w pokojach gościnnych w „Villa Cuprum” w Lubinie (częściowo zasadne).

SCHRONISKA

Na terenie działania tutejszej Stacji funkcjonują dwa Schroniska Młodzieżowe w Ścinawie. W 2024 r. wszystkie obiekty zostały skontrolowane. Schronisko Młodzieżowe „Pałacyk” częściowo zostało przekształcone w tymczasowe miejsce zakwaterowania dla osób przybyłych z terytorium Ukrainy, a część pokoi przeznaczonych jest dla klientów zewnętrznych. Jest to obiekt 3 kondygnacyjny, dysponujący 68 miejscami noclegowymi, w tym 23 miejsc dla uchodźców. Badania ciepłej wody użytkowej przeprowadzone w 2024 r. potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną. Drugi obiekt - Schronisko Młodzieżowe działające przy CKiB w Ścinawie to obiekt 1 kondygnacyjny, dysponujący 5 pokojami z pełnymi węzłami sanitarnymi. Stan sanitarno – porządkowy obiektów bez zastrzeżeń.

ZAKŁADY FRYZJERSKIE

Pod nadzorem tutejszej Stacji jest 138 zakładów fryzjerskich. W 2024 r. w trakcie 43 kontroli nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-porządkowej, ani technicznej w ww. obiektach. Pracownicy zakładów fryzjerskich dysponują dużą ilością sprzętu fryzjerskiego – w trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie ich dezynfekcji. W obiektach stosowane są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania. Wyposażenie w czystą bieliznę wielorazowego użytku (peleryny, ręczniki itp.) i jednorazową jest w dostatecznej ilości. Postępowanie po użyciu – prawidłowe. Wszystkie zakłady fryzjerskie posiadają wentylację grawitacyjną, w kilku zakładach zainstalowana jest klimatyzacja

i wentylacja mechaniczna. W 2024 r. do PSSE w Lubinie wpłynęły dwa wnioski dotyczące działalności ww. obiektów. Oba wnioski okazały się bezzasadne.

ZAKŁADY KOSMETYCZNE

Pod nadzorem tutejszej Stacji w 2024 r. było 146 zakładów kosmetycznych. Kontrole przeprowadzone w 36 ww. obiektach wykazały ich dobry stan sanitarno – porządkowy oraz techniczny.

Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi oraz w zakresie dezynfekcji i sterylizacji narzędzi w pozostałych zakładach nie budziło zastrzeżeń. Część gabinetów kosmetycznych ma podpisane umowy na sterylizację sprzętu wielorazowego użytku z Centralną Sterylizatornią, mieszczącą się przy Szpitalu RCZ Sp. z o.o. w Lubinie. Część zakładów stosujące narzędzia wielorazowe i posiada własne autoklawy. Postępowanie ze sprzętem prawidłowe. Gabinety utrzymane w należytej czystości. Do dezynfekcji sprzętu stosowane środki o szerokim spektrum działania. Właściciele obiektów, w których powstają odpady niebezpieczne mają podpisane stosowne umowy na ich odbiór z wyspecjalizowanymi firmami. Podobnie jak w zakładach fryzjerskich wentylacja grawitacyjna funkcjonuje w większości pomieszczeń, a w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych - mechaniczna sprzężona ze światłem. W części zakładów zainstalowana jest klimatyzacja. W 2024 roku nie odnotowano wniosków dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego ww. obiektów.

ZAKŁADY TATUAŻU

Na terenie działania PSSE w Lubinie zarejestrowanych jest 6 zakładów tatuażu. Kontrolę przeprowadzono w jednym obiekcie. W zakładzie stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowy. Odpady niebezpieczne odbierane są przez wyspecjalizowane w tym zakresie firmy. Postępowanie dotyczące dezynfekcji oraz postępowanie z odpadami nie budzi zastrzeżeń. Środki dezynfekujące o szerokim spektrum działania stosowane są w odpowiednich stężeniach. Przy wykonywaniu zabiegów używane są jednorazowe rękawiczki. W 2024 r. nie odnotowano wniosków związanych z ww. działalnością.

ZAKŁADY ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Pod nadzorem PSSE w Lubinie w 2024 roku było 25 zakładów odnowy biologicznej (w tym solaria, siłownie i salony masażu). Kontrole przeprowadzone w 8 z nich wskazywały dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny tych obiektów. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie dezynfekcji, w tym m.in. dezynfekcji powierzchni łóżek opalających.

W ww. obiektach stosowane są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania. Środków czystościowych, higienicznych, dezynfekcyjnych - wystarczająca ilość. Zakłady wyposażone są w odpowiednie ilości bielizny jednorazowej (prześcieradła i ręczniki papierowe).

W pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia fitness bądź w siłowniach zainstalowana jest klimatyzacja lub wentylacja mechaniczna nawiewno - wywiewna, w solariach i w niektórych gabinetach masażu zastosowano wentylację mechaniczną.

W 2024 roku do PSSE w Lubinie wpłynął jeden wniosek dotyczący działalności solarium tj. udostępniania solarium nieletnim i reklamowania usług. Kontrola wykazała, że działalność jest reklamowana w mediach społecznościowych, w związku z czym PPIS w Lubinie wszczął postępowanie administracyjne. Prowadzący działalność w krótkim czasie wycofał z mediów wszystkie reklamy. Ponowna kontrola nie wskazała żadnych uchybień.

INNIE ZAKŁADY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ ŁĄCZNIE USŁUGI UPIĘKSZAJĄCE CIAŁO

W 2024 r. nadzorem tutejszej Stacji objętych było 11 zakładów, w których świadczone są łącznie różne usługi upiększające ciało. Kontrole przeprowadzone w trzech obiektach wskazywały na ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny, bez zastrzeżeń. Nie stwierdzono zaniedbań dotyczących dezynfekcji sprzętu, narzędzi lub powierzchni ogólnych. Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne i sprzęt porządkowy jest wystarczające i w szerokim asortymencie. W zakładach, gdzie prowadzone są usługi kosmetyczne, właściciele działalności mają podpisane umowy z centralną Sterylizatornią RCZ Sp. z o.o. w Lubinie na sterylizację narzędzi wielokrotnego użytku bądź posiadają własne autoklawy. Wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna we wszystkich obiektach kontrolowana systematycznie, bez zastrzeżeń.

USTĘPY PUBLICZNE

Na terenie działania PSSE w Lubinie jest 8 ustępów publicznych – dwa zlokalizowane w Ścinawie, sześć na terenie miasta Lubin, w tym trzy obiekty mieszczące się w Parku Wrocławskim. W 2024 roku skontrolowano 2 ustępy publiczne zlokalizowane w Ścinawie. Wszystkie ustępy są zwodociągowane i skanalizowane. Podczas kontroli uchybień natury sanitarnej nie stwierdzono.

CMENTARZE, DOMY PRZEDPOGRZEBOWE, EKSHUMACJE

Cmentarze – na terenie działania tutejszej Stacji zlokalizowane są 24 ww. obiekty, w tym: 3 w miastach. W 2024 roku cmentarzy nie kontrolowano. Chłodnia do przechowywania zwłok znajduje się na jednym nadzorowanym cmentarzu w Ścinawie w pomieszczeniu przy kaplicy. Na cmentarzu w Lubinie ul. Zacisze 2 zlokalizowana jest nowa kaplica wraz z budynkiem administracyjnym oraz kolumbarium.

Domy przedpogrzebowe - na terenie objętym nadzorem PSSE Lubin są obecnie 2 domy przedpogrzebowe, w których przygotowywane są zwłoki do pochówku, tj.: dom przedpogrzebowy firmy „Leonardo” oraz dom firmy pogrzebowej „Fenix” w Lubinie. Ponadto w dwóch szpitalach zlokalizowane są pomieszczenia do przygotowania zwłok i chłodnie na zwłoki. Firma Leonardo posiada również nowoczesne krematorium, w którym przeprowadza się pośmiertne spopielenie zwłok przed pochówkiem. W 2024 roku skontrolowano ww. pomieszczenia do przygotowania zwłok zlokalizowane w szpitalu RCZ Sp. z o.o. w Lubinie. Uchybień nie stwierdzono.

Ekshumacje – w 2024 r. wydano 150 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji. Pracownicy PSSE w Lubinie przeprowadzili 18 kontroli warunków wykonania prac ekshumacyjnych, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości. Ekshumacjami zajmują się wyłącznie uprawnione do tego celu podmioty - firmy pogrzebowe. Pracownicy zakładów podczas wykonywania ekshumacji ubrani byli w jednorazową odzież ochronną, która po zakończeniu prac pakowana była w jednorazowe worki foliowe, a następnie zgodnie z umowami przekazywana do magazynu odpadów niebezpiecznych. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi – zgodne z wymogami. W trakcie ekshumacji ziemia wydobywana z grobów umieszczana była na powierzchni nieprzepuszczalnej, wytrzymałej macie jedno lub wielorazowego użytku.

Ponadto PPIS w Lubinie wydał 22 opinii w formie postanowień na przewóz zwłok/urny z prochami z zagranicy do Polski oraz 3 decyzje zezwalające na przewóz zwłok/urny z prochami poza granice Polski. Urny/ trumny ze zwłokami przed przewozem zostały opłombowane. Nieprawidłowości związanych z przewozem zwłok/urn nie stwierdzono.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW I ŚRODKÓW TRANSPORTU

DWORCE I STACJE KOLEJOWE

Pod nadzorem tutejszej Stacji są 2 obiekty tj.: dworzec PKP w Ścinawie oraz Stacja PKP w Rudnej. W 2024 r. obiektów nie kontrolowano. Nie odnotowano żadnych skarg ze strony podróżnych związanych z działalnością ww. obiektów.

DWORCE AUTOBUSOWE

Pod nadzorem PSSE w Lubinie nie znajduje się aktualnie żaden dworzec autobusowy.

WIATY PRZYSTANKOWE

W 2024 r. wiat przystankowych nie kontrolowano.

ŚRODKI TRANSPORTU

W 2024 roku skontrolowano 6 samochodów (2 działalności gospodarcze) przeznaczonych do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Auta zarejestrowane jako pojazdy specjalne z kabinami kierowcy oddzielonymi od odpowiednio wyposażonej części załadunkowej, w należyтым stanie sanitarno - porządkowym.

STAN SANITARNY INNYCH OBIEKTÓW

W tej kategorii zaliczone są różnego rodzaju obiekty użyteczności publicznej i inne nigdzie niesklasyfikowane tj.: 28 aptek, 3 sklepy z odzieżą używaną, 2 składowiska odpadów, 1 zbiornik wyrównawczy, 2 targowiska, 17 oczyszczalni ścieków, 1 magazyn odpadów medycznych, 8 domów kultury i świetlic, 1 Port Lotniczy przy Aeroklubie Zagłębia Miedziowego w Lubinie, 1 przytulisko, 1 kino, 8 zakładów pogrzebowych, 4 parkingi, 9 stacji paliw, 1 hala kortów tenisowych, 4 stadiony i boiska, 1 lodowisko, 1 hala widowiskowo – sportowa, 1 strzelnica sportowa i 1 bowling club oraz 2 budynki socjalne w Lubinie.

W 2024 r. skontrolowano 3 obiekty PCPR tj. domy zapewniające całodobową opiekę dla dzieci i młodzieży w Lubinie pod względem kolonizacji instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* W związku ze stwierdzonym wysokim skażeniem instalacji w jednym z obiektów, PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Po przeprowadzeniu działań naprawczych kolejne wyniki wskazywały na dobrą jakość mikrobiologiczną wody.

W 2024 roku skontrolowano ponadto dwa stadiony w Lubinie oraz jedno boisko sportowe w Ścinawie. Stadion KGHM Zagłębie Arena w Lubinie to obiekt przeznaczony na 16086 osób, dysponujący 13 pawilonami sanitarnymi w tym 30 pomieszczeniami sanitarnymi, trybuny

zadaszone, podzielone na sektory. W 2024 roku wszystkie siedzenia na trybunach zostały wymienione na nowe. W bieżącym roku zakończyła się również modernizacja stadionu sportowego RCS Sp. z o.o. w Lubinie tj.: przebudowano arenę lekkoatletyczną wraz z urządzeniami lekkoatletycznymi, wybudowano budynek zaplecza szatniowo-sanitarno-magazynowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

W związku z wnioskami mieszkańców na uciążliwości ze strony sąsiadów przeprowadzono 18 kontroli lokali mieszkalnych i części wspólnych w budynkach wielolokalowych. Przeprowadzono również dwie akcyjne kontrole z zakresu stanu sanitarno - porządkowego w firmach w Ścinawie. W związku z uchybieniami sanitarno – porządkowymi i higienicznymi w lokalach mieszkalnych PPIS w Lubinie wydał jedną decyzję nakazującą poprawę warunków sanitarnych i przeprowadzenie zabiegów dezynsekcji oraz dwie decyzje prolongujące termin wykonania obowiązków, a także jedną decyzję w sprawie odmowy zmiany terminu wykonania obowiązków przez właściciela lokalu mieszkalnego. Ze względu na niewywiązywanie się właścicieli lokali mieszkalnych z obowiązków wynikających z decyzji, PPIS w Lubinie wystawił tytuł wykonawczy oraz nałożył 4 postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia.

Do zadań organów PIS, co do zasady, nie należy prowadzenie kompleksowej ewidencji obiektów.

PODMIOTY LECZNICZE

SZPITALE

W porównaniu do 2023 r. liczba szpitali nadzorowanych przez PSSE w Lubinie nie zmieniła się. Pod nadzorem tutejszej Stacji znajdują się następujące szpitale:

- Regionalne Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie, ul. Bema 5-6,
- Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie, ul. M. Skłodowskiej - Curie 54,
- Cuprum –Med Sp. z o.o. w Lubinie, ul. M. Skłodowskiej – Curie 70,
- Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Ośrodkowych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza - Ośrodek Alzheimerowski Sp. z o.o. w Ścinawie, ul. Jana Pawła II 12,
- Centrum Diagnostyczno - Terapeutyczne „MEDICUS” Sp. z o.o. w Lubinie, ul. Leśna 8.

W 2024 r. kontrole z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego przeprowadzono we wszystkich pięciu obiektach. Ponadto we wszystkich pięciu szpitalach przeprowadzono kontrole sprawdzające jakość mikrobiologiczną ciepłej wody użytkowej w ramach kontroli

urzędowej oraz zgodnie z harmonogramem w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa lecznicze.

PPIS w Lubinie wydał jedną decyzję nakazującą wykonanie obowiązków dla Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie oraz 1 decyzję nakazującą uzdatnienie ciepłej wody użytkowej w szpitalu CDT „Medicus” Sp. z o.o. w Lubinie ze względu na skażenie ciepłej wody użytkowej bakterią z rodzaju *Legionella sp.*

Wszystkie szpitale, z wyjątkiem szpitala MCZ S.A. w Lubinie, korzystają z wody do spożycia z sieci miejskiej. Szpital MCZ S.A. zasilany jest w wodę z własnego wodociągu. Cztery szpitale są wyposażone w rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej jej 12-godzinny zapas. Centralne Sterylizatornie działają w szpitalu RCZ Sp. z o.o. w Lubinie (na potrzeby własne i na zlecenie) oraz w szpitalu CDT „Medicus” Sp. z o.o. w Lubinie (na potrzeby własne).

Oddziały szpitalne stanowią zespół pomieszczeń, w skład których wchodzi sale chorych wyposażone w umywalki, gabinety zabiegowe, gabinety pielęgniarstwa, pomieszczenia higieniczno – sanitarne przystosowane również dla osób niepełnosprawnych, brudowniki, magazyny lub miejsca składowania czystej bielizny. Każdy szpital dysponuje co najmniej jedną izolatką dla pacjentów (lub gabinetem izolacji pacjenta) oraz głównymi magazynami czystej i brudnej bielizny, a także magazynami lub urządzeniami chłodniczymi na odpady medyczne. Odbiorem odpadów medycznych z przeznaczeniem do utylizacji zgodnie z zawartymi umowami zajmują się wyspecjalizowane firmy, posiadające stosowne zezwolenia. Postępowanie z odpadami medycznymi w szpitalach od miejsc ich wytworzenia do miejsc magazynowania nie budzi zastrzeżeń.

W 2024 roku nie odnotowano wniosków osób skarżących się na działalność szpitali w powiecie lubińskim.

Szpital Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę szpitala z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego oraz 1 kontrolę z zakresu działalności Sekcji Higieny Pracy.

Główny kompleks szpitala tworzy zespół budynków – cztery pawilony, oznaczone symbolami A, B, C i D, połączonych łącznikami. W szpitalu wydzielone są następujące jednostki / oddziały: Budynek SOR (Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR), Izba Przyjęć, Dział Diagnostyki Obrazowej, Blok Operacyjny, Pracownia Endoskopowa, lądowisko helikopterów na dachu), Budynek A (Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy 2, Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Oddział Chirurgii Ogólnej, Oddział Chirurgii Onkologicznej, Oddział

Położniczo – Neonatologiczny, Oddział Położniczy, Oddział Reumatologiczny, Oddział Ginekologiczny, Oddział Pediatriczny, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy), Budynek B (Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Zespół Porodowy), Budynek C (Zakład Rehabilitacji), Budynek D (Oddział Rehabilitacyjny, II Oddział Wewnętrzny Pulmunologiczny, I Oddział Wewnętrzny Alergologiczny (II piętro), Centralna Sterylizatornia, Magazyny brudnej czystej bielizny i porządkowy itp.), budynek Hospicjum stacjonarnego, budynek Zakładu patomorfologii z prosektorium, oddzielny magazyn odpadów medycznych.

Stan sanitarno – porządkowy i techniczny szpitala jest dobry, bez większych zastrzeżeń.

Ze względu na uchybienia natury sanitarno – technicznej stwierdzone podczas kontroli szpitala RCZ Sp. z o.o. w Lubinie, PPIS w Lubinie wszczął postępowanie administracyjne – Decyzja nr 354/24 z dnia 17.07.2024 r. (dotyczy ścian, sufitów w Oddziałach Wewnętrznych z Pododdziałem Pulmonologicznym i Alergologicznym oraz szafek przyłóżkowych).

W dalszym ciągu obowiązuje decyzja PPIS w Lubinie dotycząca remontu ścian i sufitów oraz podłóg na korytarzach, salach chorych na Oddziale Chirurgii Urazowo - Ortopedycznej B do dnia 31 grudnia 2024 r.

Systematycznie wykonywane remonty poprawiają warunki techniczne w poszczególnych jednostkach szpitala. Sterylizacja narzędzi odbywa się w szpitalnej Centralnej Sterylizatorni podzielonej na strefy brudną, czystą i sterylną.

Badania ciepłej wody użytkowej w obiekcie prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej oraz z nadzoru potwierdzają jej dobrą jakość mikrobiologiczną. Obiekt wyposażony w rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej jej 12-godzinny zapas.

Szpital Miedziowego Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę szpitala z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego oraz 1 kontrolę z zakresu działalności Sekcji Higieny Pracy. Poszczególne oddziały szpitalne mieszczą się na dziewięciu piętrach budynku D-40 oraz w budynku D-7. Należą do nich: Oddział Okulistyczny, Oddział Otolaryngologiczny, Oddział Gastroenterologiczny, Oddział Kardiologiczny i Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego, Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologiczny, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej, Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii, Oddział Onkologiczny. Ponadto w szpitalu znajdują się takie jednostki jak: centralna izba przyjęć (m.in. z izbą okulistyczną, laryngologiczną, onkologiczną, gastroenterologiczną i diabetologiczną), blok operacyjny oraz specjalistyczne pracownie m.in.: Zakład Diagnostyki Obrazowej i Pracownia Kardiologii Interwencyjnej. Magazyn odpadów medycznych mieści się w wydzielonym budynku.

Szpital jest zaopatrywany w wodę do spożycia z własnego ujęcia głębinowego. Badania wody prowadzone zgodnie z harmonogramem potwierdzały jej dobrą jakość z wyjątkiem stwierdzonych przekroczeń ołowiu, w związku z czym PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w 2024 roku wykazały jej właściwą jakość mikrobiologiczną – nie stwierdzono skażenia bakterią z rodzaju *Legionella sp.* Alternatywnym źródłem wody dla szpitala jest wodociąg sieciowy Lubin.

Szpital Centrum Diagnostyczno – Terapeutyczne „MEDICUS” Spółka z o. o. w Lubinie

- szpital mieści się w trzykondygnacyjnym budynku. Na parterze zlokalizowane są m.in. izba przyjęć, rejestracja i szatnia oraz pracownie diagnostyczne, na pierwszym piętrze znajduje się oddział szpitalny podzielony funkcyjnie na część zachowawczą - oddział geriatryczny i alergologiczny oraz zabiegową – oddział ortopedyczny, ginekologiczny, chirurgiczny, laryngologiczny, flebologiczny i oddział urologiczny jednego dnia. W ramach oddziału geriatrycznego i alergologicznego (część zachowawcza) wydzielonych jest 25 łóżek Jaworskiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. w Jaworze ul. Szpitalna 3. Na drugim piętrze zlokalizowany jest blok operacyjny oraz szpitalna centralna sterylizatornia. Obiekt w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym.

Badania ciepłej wody użytkowej potwierdziły średnie jej skażenie bakterią *Legionella sp.* Po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna i termiczna oraz płukanie sieci) kolejne wyniki potwierdziły odpowiednią jakość wody.

Obiekt wyposażony w rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej jej 12-godzinny zapas.

Cuprum – Med Sp. z o. o. w Lubinie

- obiekt zlokalizowany jest w wolnostojącym trzykondygnacyjnym budynku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych, wyposażony w windę osobową. Zakres świadczeń zdrowotnych ww. podmiotu leczniczego obejmuje: ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (m.in. poradnie, zakład rehabilitacji), stacjonarne i całodobowe świadczenia inne niż szpitalne: Oddział Dzienny Psychogeriatryczny i Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpitalne: Oddział Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej. Sale chorych zlokalizowane są na 3 piętrach.

Kontrola przeprowadzona w 2024 r. wykazała dobry stan sanitarno - porządkowy i techniczny obiektu. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez

przedsiębiorstwo oraz z nadzoru prowadzonego przez PPIS w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Otepiennych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza - Ośrodek Alzheimerowski Sp. z o. o. w Ścinawie

– ośrodek mieści się w trzykondygnacyjnym budynku, przystosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażonym w 2 windy. W budynku zlokalizowane są Oddział Psychogeriatryczny, pododdział Alzheimerowski oraz Oddział Rehabilitacji Psychiatrycznej. Na parterze znajduje się część ambulatoryjna i rehabilitacyjna. Wyposażenie pokoi standardowe, pokoje monitorowane. Większość pokoi wyposażona jest we własne węzły higieniczno - sanitarne.

Ośrodek Alzheimerowski w Ścinawie zgodnie z nakazem decyzji PPIS w Lubinie, w 2024 r. został wyposażony w zbiorniki stanowiące rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę do spożycia. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo oraz z nadzoru prowadzonego przez PPIS w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

PRZYCHODNIE, OŚRODKI, PORADNIE, AMBULATORIA

Pod nadzorem PSSE w Lubinie znajduje się 58 ww. obiektów oraz 1 Pogotowie ratunkowe, 1 Zakład rehabilitacji leczniczej. W 2024 roku skontrolowano łącznie 20 ww. obiektów/23 kontrole. Stan sanitarno - porządkowy i funkcjonalny obiektów tej kategorii jest dobry, nie stwierdzono zastrzeżeń natury sanitarno – porządkowej ani technicznej. Poprawił się stan sanitarno – techniczny w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa Oddział w Lubinie, w którym po decyzji PPIS w Lubinie wykonano remont poszczególnych pomieszczeń.

W dalszym ciągu obowiązuje decyzja PPIS w Lubinie nr 532/22 dla Przychodni RCZ Sp. z o.o. w Lubinie (zły stan techniczny podłóg w poszczególnych pomieszczeniach przychodni) z terminem obowiązywania do 31.12.2024 r.

Podmioty lecznicze, działające w powiecie lubińskim, zaopatrywane są w wodę z podległych terenowo wodociągów sieciowych. W obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi. Postępowanie z odpadami medycznymi niebezpiecznymi prawidłowe. Właściwe jest również postępowanie ze sprzętem jednorazowego i wielorazowego użytku, dezynfekcja oraz sterylizacja narzędzi i sprzętu. Odpady medyczne zbierane są selektywnie. Odbiorem

odpadów medycznych do spalenia zgodnie z zawartymi umowami zajmują się wyspecjalizowane firmy, posiadające stosowne zezwolenia. Postępowanie z czystą i brudną bielizną nie uległo zmianie, w porównaniu do roku ubiegłego - nie budzi zastrzeżeń. Praniem bielizny zajmują się wyspecjalizowane firmy, dysponujące własnymi środkami transportu do przewozu brudnej i czystej bielizny.

W przedsiębiorstwach używana jest przede wszystkim bielizna jednorazowego użytku, a z bielizny wielorazowej stosuje się głównie fartuchy ochronne.

W 2024 roku nie odnotowano wniosków od osób skarżących się na działalność przychodni.

STACJE DIALIZ

Na terenie działania PSSE w Lubinie funkcjonuje jeden obiekt - Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o. o., Ośrodek Dializ nr 56 w Lubinie. Obiekt wyposażony jest we własne urządzenia do uzdatniania wody. W 2024 r. stacja nie była kontrolowana.

PRAKTYKI LEKARSKIE, PRAKTYKI PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

W 2024 r. pod nadzorem PSSE w Lubinie było 102 gabinety lekarskie i pielęgniarskie, spośród których kontrolą objęto 24 podmioty. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny wszystkich skontrolowanych gabinetów był dobry. Pomieszczenia i ich wyposażenie spełniają obowiązujące wymogi. Wszystkie gabinety lekarskie zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych. Postępowanie z odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń. Właściciele gabinetów mają podpisane umowy z wyspecjalizowanymi firmami na ich odbiór oraz utylizację. Postępowanie z bielizną czystą i brudną jest identyczne jak w innych podmiotach leczniczych. W gabinetach lekarskich z bielizny wielorazowej stosuje się tylko odzież roboczą (fartuchy). W obiektach używana jest przede wszystkim bielizna jednorazowego użytku, której jest wystarczający zapas.

W 2024 r. do PSSE w Lubinie wpłynął jeden wniosek w sprawie nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi w prywatnym specjalistycznym gabinecie stomatologicznym. Kontrola nie potwierdziła zasadności wniosku.

WNIOSKI

W 2024 roku stan sanitarno-porządkowy i techniczny skontrolowanych obiektów był dobry, bez większych zastrzeżeń.

Szczególny nacisk położono na sprawy związane z nadzorem nad jakością wody do spożycia przez ludzi oraz nadzorem nad jakością ciepłej wody użytkowej. Harmonogram pobierania

wody do spożycia był realizowany zgodnie z planem. Przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne prowadziły badania wody do spożycia zgodnie z zaopiniowanymi przez PPIS w Lubinie harmonogramami badań. Po stwierdzeniu przekroczeń podejmowane były działania naprawcze pozwalające na uzyskanie jakości wody odpowiadającej przepisom. Zarządzający pływalniami podczas prowadzenia swojej działalności systematycznie badali wodę pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym w nieckach basenowych, wodzie z systemu cyrkulacji oraz w natryskach na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W okresie sprawozdawczym nastąpił znaczny wzrost liczby wniosków interwencyjnych od mieszkańców skarżących się na uciążliwości związane z warunkami sanitarnymi posesji, budynków czy występowanie gryzoni i insektów. Większość z nich okazała się zasadna.

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej w 2024 r. zintensyfikowali działania edukacyjno – informacyjne, w celu podniesienia świadomości zdrowotnej i budowania właściwych postaw prozdrowotnych u przedsiębiorców i mieszkańców powiatu lubińskiego.

Biorąc pod uwagę analizę stanu sanitarno – porządkowego i technicznego obiektów skontrolowanych w 2024 roku, analizę wniosków oraz sprawozdań z badań wody można stwierdzić, że sytuacja w powiecie lubińskim jest stabilna. We wrześniu 2024 r. w powiecie lubińskim obszar Miasta i Gminy Ścinawa został objęty stanem klęski żywiołowej ze względu na powódź. Z uwagi na potencjalne zwiększone ryzyko zanieczyszczenia ujęć wód podziemnych wykorzystywanych w celach pitnych pracownicy PSSE w Lubinie prowadzili stałe dyżury i pobierali próbki wody do spożycia przez ludzi do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych – pobrano dodatkowo 36 prób z terenów zagrożonych podtopieniami. Nie stwierdzono zalania ujęć wody, stacji uzdatniania wody czy oczyszczalni ścieków. Urządzenia działały bez zakłóceń. W przypadku stwierdzenia przekroczeń zarządca wodociągu podejmował niezbędne działania, w celu ich szybkiej likwidacji. Nie stwierdzono utrzymujących się zanieczyszczeń w wodzie związanych z powodzią. Konsumenci oraz organy gmin byli codziennie informowani, w komunikatach, o aktualnej jakości wody i ewentualnych zaleceniach dotyczących jej używania.

Nie stwierdzono zwiększonego ryzyka zanieczyszczenia ani skażenia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w pozostałych gminach. Aktualnie nie występują szczególne warunki stwarzające ryzyko utraty zdrowia lub życia związane warunkami higieniczno – sanitarnymi w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej w powiecie lubińskim.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA**Tabela nr 1****DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA**

Lp.	Grupy obiektów i środki transportu	Liczba kontroli	Decyzje podstawowe	Decyzje prolongujące	Decyzje płatnicze	Liczba mandatów	Kwota mandatów
1	Wodociągi	67	9	0	16	0	0
2	Inne podmioty zaopatrujące w wodę	0	0	0	0	0	0
3	Pływalnie kryte	4	2	0	1	0	0
4	Pływalnie odkryte	2	1	0	1	0	0
5	Pływalnie mieszane	0	0	0	0	0	0
6	Parki wodne	0	0	0	0	0	0
7	Kąpieliska	0	0	0	0	0	0
8	Miejsca wykorzystywane do kąpielii	0	0	0	0	0	0
9	Domy pomocy społecznej	1	0	0	0	0	0
10	Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0
11	Placówki zapewniające całodobową opiekę	0	0	0	0	0	0
12	Noclegownie	0	0	0	0	0	0
13	Hotele	3	1	0	1	0	0
14	Motele	0	0	0	0	0	0
15	Pensjonaty	0	0	0	0	0	0
16	Kempingi	0	0	0	0	0	0
17	Domy wycieczkowe	0	0	0	0	0	0
18	Schroniska, pola biwakowe	2	0	0	0	0	0
19	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie (np. ośrodki wczasowe)	2	0	0	0	0	0
20	Ustępy publiczne	2	0	0	0	0	0
21	Zakłady fryzjerskie	43	0	0	0	0	0
22	Zakłady kosmetyczne	36	0	0	0	0	0
23	Zakłady tatuażu	1	0	0	0	0	0
24	Zakłady odnowy biologicznej	8	0	0	1	0	0

25	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług - fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu	3	0	0	0	0	0
26	Dworce autobusowe	0	0	0	0	0	0
27	Dworce i stacje kolejowe	0	0	0	0	0	0
28	Wiaty przystankowe	0	0	0	0	0	0
29	Porty lotnicze	0	0	0	0	0	0
30	Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	1	0	0	0	0	0
31	Przejścia graniczne	0	0	0	0	0	0
32	Tereny rekreacyjne	3	0	0	0	0	0
33	Inne obiekty użyteczności publicznej	27	3	2	1	0	0
34	Autobusy komunikacji publicznej	0	0	0	0	0	0
35	Autobusy turystyczne	0	0	0	0	0	0
36	Tramwaje	0	0	0	0	0	0
37	Pociągi	0	0	0	0	0	0
38	Statki i promy pasażerskie	0	0	0	0	0	0
39	Samoloty pasażerskie	0	0	0	0	0	0
40	Samochody służące do przewozu zwłok i szczątków ludzkich	2	0	0	0	0	0
41	Samochody służące do przewozu bielizny	0	0	0	0	0	0
42	Cmentarze	0	0	0	0	0	0
43	Domy przedpogrzebowe	0	0	0	0	0	0
44	Ekshumacje	18	150	1	0	0	0
RAZEM		225	166	3	21	0	0

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA

Lp.	Nazwa obiektu	Liczba wg ewidencji	Liczba kontroli	Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym	Decyzje podstawowe	Decyzje prolongujące	Decyzje płatnicze	Liczba mandatów	Kwota mandatów
1	Szpitala	5	12	0	3	0	2	0	0
2	Szpitala uzdrowiskowe	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Sanatoria, prewentoria	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Zakłady opiekuńczo - lecznicze i pielęgnacyjno - opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Hospicja	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	58	23	0	0	0	0	0	0
7	Pogotowia ratunkowe	1	0	0	0	0	0	0	0
8	Zakłady rehabilitacji leczniczej	1	0	0	0	0	0	0	0
9	Praktyki lekarskie	101	24	0	0	0	0	0	0
10	Praktyki pielęgniarek i położnych	1	0	0	0	0	0	0	0
11	Stacje dializ	1	0	0	0	0	0	0	0
12	SOR	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Pralnie szpitalne	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Inne pralnie	0	0	0	0	0	0	0	0

4. SEKCJA HIGIENA PRACY

Ocena środowiska pracy

Sekcja Higieny Pracy na terenie objętym działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie w 2024 roku nadzorowała warunki pracy w 244 zakładach, w których zatrudnionych było łącznie 13 832 pracowników zatrudnionych głównie w zakładach prowadzących działalność związaną z wydobyciem i produkcją miedzi, budownictwem, transportem lądowym, energetyką, gospodarką odpadami, opieką zdrowotną, handlem detalicznym oraz hurtowym. Przeważającą część (84 %) nadzorowanych obiektów stanowiły zakłady małe - zatrudniające do 50 osób.

W 2024 roku przeprowadzono 101 kontroli w nadzorowanych obiektach, które wykazały uchybienia higieniczno - sanitarne w 14 zakładach.

Najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnej i zgodnej z przepisami prawa oceny ryzyka zawodowego, związanego z wykonywaną pracą, na stanowiskach pracy w kontrolowanych zakładach,
- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- brak instrukcji stanowiskowych bhp,
- niewłaściwy stan techniczny i higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno - sanitarnych,
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

Wydano 17 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień stwierdzonych w wyniku kontroli, w tym 5 decyzji prolongujących termin wykonania nakazów. Ponadto w roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne oraz 6 decyzji wygaszających decyzję w części. W roku sprawozdawczym nakazy 13 decyzji wydanych w 2023 roku oraz 7 decyzji wydanych w 2024 roku zostały wykonane, w pozostałych zakładach termin realizacji nie upłynął.

Chemikalia - wprowadzanie do obrotu i stosowanie w działalności zawodowej

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 31 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne w tym 1 producent, 7 dalszych użytkowników wytwarzających mieszaniny oraz 23 dystrybutorów wprowadzających do obrotu w/w substancje. W przeważającej ilości są to materiały chemii budowlanej, produkty do eksploatacji pojazdów samochodowych i lakiernictwa oraz prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 (5 podmiotów prowadzących sprzedaż detaliczną kwasu solnego, kwasu siarkowego, acetonu oraz 1 podmiot będący dystrybutorem kwasu siarkowego, w tym prowadzący handel z krajami trzecimi), produkty biobójcze (13 podmiotów, przy czym nie są to podmioty odpowiedzialne za pierwsze wprowadzenie, w których prowadzona jest sprzedaż detaliczna produktów biobójczych w większości stosowanych w budownictwie do zwalczania szkodników oraz do dezynfekcji) oraz produkty kosmetyczne (1 podmiot odpowiedzialny, 1 zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczne, 1 zakład konfekcjonujący produkty kosmetyczne (bez wytwarzania) oraz 11 dystrybutorów produktów kosmetycznych). Substancje i mieszaniny chemiczne stosowane są w działalności zawodowej w 161 zakładach pracy objętych nadzorem Sekcji.

W zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych w 2024 roku przeprowadzono 8 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli uchybień nie stwierdzono.

W zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych w 2024 roku przeprowadzono 9 kontroli. W okresie sprawozdawczym wydano 1 decyzję nakładającą karę pieniężną w związku ze stwierdzonymi uchybieniami.

W zakresie stosowania chemikaliów przeprowadzono 26 kontroli, w wyniku których w 1 zakładzie stwierdzono uchybienia. W przedmiotowym zakresie w okresie sprawozdawczym wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie uchybień oraz 1 decyzję prolongującą termin wykonania nakazów.

Środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne

W roku sprawozdawczym Sekcja Higieny Pracy prowadziła nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. W 2024 roku na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie nie odnotowano przypadków łamania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Sekcja Higieny Pracy prowadzi monitoring sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, w tym zbiera i analizuje dane nt.

zatruc na podstawie współpracy z konsultantami i z podmiotami leczniczymi. W roku sprawozdawczym odnotowano 9 podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, o których poinformowano Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Lubinie oraz Komendę Powiatową Policji w Lubinie.

Ocena narażenia zawodowego

Z analizy narażenia zawodowego wynika, iż ogółem 1419 pracowników w 15 zakładach pracowało w warunkach szkodliwych, tj. w warunkach, w których stwierdzono stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia- przekraczające dopuszczalne normy NDS/NDN co stanowiło 10% osób zatrudnionych w zakładach objętych nadzorem. Jest to liczba osób liczonych 1 raz - niezależnie od liczby czynników szkodliwych, w przekroczeniu których pracowała dana osoba. Dominującymi czynnikami szkodliwymi dla zdrowia w środowisku pracy, podobnie jak w latach wcześniejszych, były przede wszystkim hałas i drgania mechaniczne oraz w mniejszym stopniu pyły nie sklasyfikowane ze względu na toksyczność. W warunkach przekroczenia NDN hałasu, zagrażających zawodowym uszkodzeniem słuchu, pracowały 1192 osoby. W narażeniu na drgania mechaniczne przekraczające NDN pracowały 64 osoby, co stwarzało ryzyko wystąpienia choroby zawodowej zespołu wibracyjnego. W narażeniu na pyły w stężeniach przekraczających NDS pracowały 42 osoby, co stwarzało ryzyko wystąpienia choroby zawodowej pylicy płuc.

Tabela nr 1 przedstawia liczbę osób zatrudnionych w warunkach szkodliwych z podziałem na rodzaj działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Liczba osób zatrudnionych w warunkach szkodliwych z podziałem na PKD

Dział PKD	Nazwa działu PKD	Liczba osób zatrudnionych powyżej NDS i NDN (osoby liczone 1 raz)	Procentowa liczba osób zatrudnionych powyżej NDS i NDN (osoby liczone 1 raz)
07	Kopalnictwo rud metali	823	58 %
24	Produkcja metali	169	12 %
41 - 43	Budownictwo	214	15 %
	Pozostałe PKD	213	15 %
	Razem (wszystkie PKD)	1419	100 %

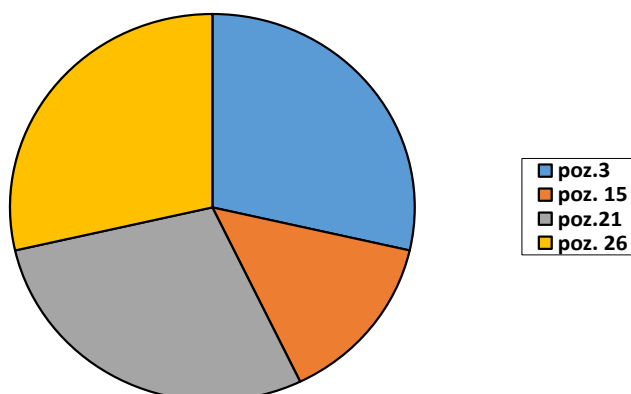
Likwidacja przekroczeń normatywów higienicznych tych czynników najczęściej była niemożliwa ze względów technicznych bądź technologicznych. Egzekwowane było wówczas stosowanie odpowiednich środków ochrony osobistej dostosowanych do rodzaju zagrożeń oraz

rozwiązań organizacyjnych ograniczających narażenie pracowników. Podobnie jak w latach ubiegłych największe zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy powiatu lubińskiego występowało w zakładach pracy związanych z wydobywaniem i produkcją miedzi. Wymienić tu należy zakłady KGHM Polska Miedź S.A. takie jak: Zakłady Górnicze „Lubin”, Zakłady Wzbogacania Rud, Huta Miedzi „Cedynia” oraz zakłady branży budowlanej tj. Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń „PeBeKa” S.A.

Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. W 2024 roku w powiecie lubińskim dokonano 15 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych (najczęściej zgłaszano jednostki chorobowe z poz. 3 i 21 wykazu chorób zawodowych - 13 zgłoszeń), w tym stwierdzono 7 przypadków chorób zawodowych. Wykres nr 1 przedstawia stwierdzone choroby zawodowe w 2024 roku w powiecie lubińskim

Stwierdzone choroby zawodowe w 2024 roku w powiecie lubińskim

– pylice płuc	(poz. 3)	2
– przewlekłe choroby narządu głosu	(poz. 15)	1
– obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu (...)	(poz. 21)	2
– choroby zakaźne i pasożytnicze (...)	(poz. 26)	2

Stwierdzone choroby zawodowe na terenie powiatu lubińskiego w latach 2023 - 2024

Rok 2023		Rok 2024	
<i>Nazwa choroby</i>	<i>Liczba</i>	<i>Nazwa choroby</i>	<i>Liczba</i>
Pylice płuc	4	Pylice płuc	2
		Przewlekłe choroby narządu głosu	1
Obustronny trwały ubytek słuchu	3	Obustronny trwały ubytek słuchu	2
		Choroby zakaźne lub pasożytnicze	2
Razem	7	Razem	7

W tabeli nr 2 dokonano zestawienia stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2023 - 2024. Dominujące zagrożenie hałasem i pyłami nie sklasyfikowanymi ze względu na toksyczność w środowisku pracy, znajduje odzwierciedlenie w rodzaju i liczbie stwierdzonych chorób zawodowych wywołanych tymi czynnikami, tj. pylice płuc i obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu (...).

5. SEKCJA ZDROWIA PUBLICZNEGO I PROMOCJI ZDROWIA

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW NAUCZANIA I WYCHOWANIA NA TERENIE PSSE W LUBINIE W 2024 ROKU

W 2024 roku Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży prowadziła działania zmierzające do poprawy warunków higieniczno-sanitarnych w nadzorowanych placówkach oświatowo- wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych oraz wypoczynku dzieci i młodzieży. Zadania te realizowane były poprzez kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie higieny pomieszczeń oraz wymagań w stosunku do używanego sprzętu w tych placówkach a także higieny procesów nauczania. W roku sprawozdawczym w w/w placówkach przeprowadzono 95 kontroli, wydano 2 decyzje, oraz wykonano 1485 badań (50 badań to ocena rozkładów zajęć lekcyjnych, a 1435 badań to ocena dostosowania mebli szkolnych do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków).

SZKOŁY FUNKCJONUJĄCE SAMODZIELNIE

W roku sprawozdawczym w powiecie lubińskim nadzorem sanitarnym objętych było 20 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie (18 publicznych, 2 niepubliczne). W grupie tych placówek przeprowadzono 25 kontroli, w tym 8 kontroli pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025 w wyniku, których stwierdzono, że w 8 placówkach prowadzone były prace remontowe w różnym zakresie: np. malowanie ścian, sufitów, wymiana wykładziny podłogowej w salach lekcyjnych, montaż rolet okiennych, wymiana instalacji wodnej, elektrycznej, hydrantów p/poż, wymiana oświetlenia w pomieszczenia szkoły; wymianę odpływów z rynien na zewnątrz budynku szkoły; dostosowanie wejść ewakuacyjnych do wymogów PPOŻ. Ponadto w jednej placówce wyposażono salę lekcyjną w nowe zestawy mebli edukacyjnych (ławki i krzesła) z certyfikatami zgodności. Natomiast w liceach ogólnokształcących funkcjonujących samodzielnie przeprowadzono 7 kontroli, w tym 3 kontrole pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025. W wyniku tych czynności stwierdzono, iż w 2 placówkach przeprowadzono następujące prace remontowe: odświeżenie ścian, sufitów w 2 pomieszczeniach lekcyjnych, sekretariacie szkoły, szatni uczniowskiej, w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów ponadto w jednej placówce zakończono prace związane z montażem windy dla osób niepełnosprawnych. W 1 placówce wszczęto postępowanie ze względu na zły stan sanitarno-techniczny nawierzchni placu przed głównym wejściem do budynku szkoły (nierówności, wybrzuszenia, niestabilne ruchome płyty

betonowe), zły stan techniczny nawierzchni placu znajdującego się przy boisku szkolnym (liczne nierówności, ubytki, pęknięcia) oraz brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania w 4 salach lekcyjnych.

ZESPOŁY SZKÓŁ

W 2024 roku w zespołach szkół liczba obiektów nie uległa zmianie, skontrolowano 7 placówek, w których przeprowadzono 4 kontrole pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025. W wyniku tych kontroli stwierdzono, że w placówkach były przeprowadzone prace remontowe (między innymi odświeżono ściany, sufity w salach lekcyjnych, salach terapeutycznych oraz w pomieszczeniach biurowych; w 1 placówce wymieniono ogrodzenie (1 strona od frontu budynku) oraz dostosowano dla osób niepełnosprawnych wejścia na działkę szkolną. W 1 zespole szkół rozszerzono bazę lokalową o 4 sale lekcyjne (umowa najmu), które zostały wyremontowane (odmalowanie ścian, sufitów, położenie wykładziny PCV) i wyposażone w nowe meble edukacyjne (stoliki oraz krzesła) z obowiązującymi certyfikatami. Ponadto we wszystkich typach szkół oprócz remontów prowadzone były prace konserwatorsko-naprawcze, prace porządkowe, które zakończono do dnia 31 sierpnia 2024 roku.

OCENA WARUNKÓW POBYTU DZIECI I MŁODZIEŻY W PLACÓWKACH NAUCZANIA.

W roku sprawozdawczym wykonano ogółem **1485** badań, z tego:

- **1435** badań to ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii (794 badań przeprowadzono w 22 przedszkolach, 573 badań przeprowadzono w 17 szkołach podstawowych oraz 68 badań przeprowadzono w 2 zespołach szkół);
- **50** badań dot. higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 25 szkołach różnego typu. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości. W skontrolowanych placówkach meble edukacyjne zakupione po 1997 roku posiadają certyfikaty zgodności. We wszystkich typach szkół wydzielono miejsce na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MENiS.

Na 27 skontrolowanych placówek w 20 przypadkach szkoły posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć „w-fu” (sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym, sala rekreacyjna oraz boisko sportowe), w 1 placówce jest zapewniona sala zastępcza i boisko szkolne oraz w 1 placówce jest tylko boisko szkolne. Natomiast w 5 szkołach nie ma infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, lekcje „w-fu” prowadzone są w obiektach sportowych pobliskich szkół i w hali sportowej. Również w 8 placówkach zajęcia te prowadzone

są na basenach kąpielowych. Warunki do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego w skontrolowanych szkołach są dobre.

W szkołach podstawowych jest prowadzone dożywianie uczniów. Z żywienia ogółem korzysta 4300 uczniów, w tym dotowane posiłki dotyczyły 123 uczniów. Szkoły podstawowe uczestniczą w „Programie dla szkół”, który skierowany jest do uczniów klas I-V, zadeklarowanych- 3093 dzieci.

W pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej (mydło w płynie, ręczniki jednorazowe/suszarki rąk, papier toaletowy). Do 9 szkół podstawowych ogółem dojeżdża 1264 dzieci z miejscowości położonych w odległości od 2 do 17 km. Dzieci dowożone są autobusami szkolnymi lub PKS, dowozy zapewniają organy prowadzące. Dzieci oczekują na autobus w świetlicach szkolnych.

NADZÓR NAD GOSPODARKĄ SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI SZKOŁACH.

W 2024 roku skontrolowano szkolne pracownie chemiczne w 15 placówkach (12 szkołach podstawowych, 2 liceach ogólnokształcących i 1 zespole szkół), w których dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i ich mieszanin. Podczas kontroli szczególną uwagę zwrócono na aktualny spis substancji chemicznych oraz ich mieszanin będących na stanie. Następnie dokonano oceny obowiązku posiadania aktualnych kart charakterystyki- informujących o niebezpieczeństwie lub szkodliwości dla zdrowia. Sprawdzono miejsca przechowywania substancji i ich oznakowanie- nie stwierdzono nieprawidłowości. Ponadto w pracowniach, w widocznym i łatwo dostępnym miejscu znajdowały się regulaminy określające bezpieczeństwo i higienę pracy.

ŻŁOBKI /KLUBY DZIECIĘCE, PRZEDSZKOŁA/ INNE FORMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

W roku sprawozdawczym skontrolowano 23 placówki przedszkolne, 6 żłobków oraz 2 kluby dziecięce. W drugiej połowie 2024 roku zakończyły działalność 2 żłobki niepubliczne, natomiast 1 żłobek niepubliczny z dniem 01 września 2024 roku rozpoczął działalność. Wpisany został do ewidencji i zaplanowany do kontroli w 2025 roku. Stan sanitarno-techniczny w/w placówek nie budził zastrzeżeń. W placówkach przedszkolnych podczas przerwy wakacyjnej przeprowadzono szereg prac remontowych (malowanie ścian, sufitów w salach zajęć, ciągach komunikacyjnych, pomieszczeniach sanitarnych). Również podczas kontroli przedmiotem oceny były place zabaw oraz stan techniczny urządzeń zabawowych, a także zabezpieczenie piaskownicy

przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Opieka medyczna prowadzona w ramach własnych przychodni.

PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE W TYM DOMY DZIECKA, POGOTOWIA OPIEKUŃCZE

W powiecie lubińskim funkcjonuje 1 placówka opiekuńczo wychowawcza typu socjalizacyjnego w trzech obiektach, W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę w 1 obiekcie, w wyniku której stwierdzono, że stan sanitarno-techniczny placówki nie budzi zastrzeżeń. Żywienie odbywa się na zasadach zbliżonych do życia rodzinnego. W pomieszczeniach sanitarnych dla wychowanków warunki do utrzymania higieny osobistej, standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane. Pokoje wyposażone są w łóżka, szafy ubraniowe, nocne szafki, regały, krzesła oraz biurka z dodatkowym oświetleniem (lampki). Pościel/koc/odzież wychowanków czyste, niezniszczone.

INTERNATY I BURSY, ZAKŁADY Z POBYTEM CAŁODOBOWYM ORAZ POBYTEM DZIENNYM

W w/w grupie obiektów przeprowadzono 3 kontrole, które nie wykazały nieprawidłowości, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń dobry.

SZKOŁY WYŻSZE

Na terenie działalności PSSE w Lubinie funkcjonuje jedna niepubliczna wyższa uczelnia zlokalizowana w 1 budynku, zajęcia prowadzone są w systemie niestacjonarnym.

WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

W powiecie lubińskim w okresie ferii zimowych w 2024 roku w elektronicznej bazie wypoczynku zgłoszono 17 turnusów zimowego wypoczynku (15 turnusów w miejscu zamieszkania, 2 formy wyjazdowe)- 14 organizatorów. Natomiast podczas letniego wypoczynku zgłoszono 41 turnusów (37 turnusów w miejscu zamieszkania oraz 4 formy wyjazdowe)- 16 organizatorów. W 5 przypadkach wypoczynek nie odbył się ze względu na brak chętnych. Ponadto 1 turnus, nr 11841/DOL/L-2024 został błędnie zgłoszony przez organizatora do Kuratorium Oświaty we Wrocławiu jako – wypoczynek, a powinno być zgłoszenie półkolonii. Pracownicy sekcji w ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży skontrolowali łącznie 9 turnusów, w których uczestniczyło łącznie 368 dzieci w przedziale wiekowym 6-15 lat. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Dzieci w ramach półkolonii otrzymywały ciepłe posiłki, dostarczane przez firmy zewnętrzne (catering) lub spożywane

w restauracji zlokalizowanej w pobliżu placówki wypoczynku- obiekty wpisane do rejestru PIS w Lubinie w zakresie prowadzonego żywienia. Również dzieci spożywały własne II śniadanie, do którego otrzymywały wodę/napój w kubkach jednorazowego użytku lub w jednorazowych opakowaniach. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci i ich wyposażenie nie budził zastrzeżeń. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono bieżącą wodę ciepłą i zimną, środki do utrzymania higieny osobistej, standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane. Opieka medyczna nad dziećmi zabezpieczona w ramach własnej przychodni. Apteczki prawidłowo wyposażone, przy których umieszczono instrukcje udzielania I pomocy. Wszystkie skontrolowane placówki zimowego i letniego wypoczynku działały zgodnie z opracowanym programem, w ramach którego uczestnikom organizowano gry, zabawy, turnieje sportowe, wyjścia na basen, do kina, na kręgle, na paintball oraz wycieczki w terenie i wyjazdowe. Opiekę nad dziećmi sprawowali wychowawcy posiadający odpowiednie kwalifikacje oraz aktualną dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych, stwierdzającą brak przeciwwskazań do pracy na danym stanowisku. Nie odnotowano przypadku zachorowania, hospitalizacji, wypadku, urazu oraz zatrucia pokarmowego. Nie nałożono mandatów oraz nie wpłynął żaden wniosek o interwencję.

WNIOSKI

W powiecie lubińskim stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów stale ulega poprawie. Wszystkie placówki skanalizowane, zaopatrywane w wodę z wodociągów sieciowych, będące pod bieżącym nadzorem pracowników Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Lubinie. We wszystkich obiektach stwierdzono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej (bieżąca ciepła i zimna woda oraz środki higieniczne zapewnione). Podczas prowadzonych kontroli zwrócono uwagę na fakt, że uczniowie sporadycznie korzystają z natrysków po lekcjach wychowania fizycznego lub korzystają tylko po dodatkowych zajęciach sportowych, bądź natryski są nie używane.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA W 2024

Działania Sekcji Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikały z kierunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia oraz analizy sytuacji epidemiologicznej i oceny zagrożeń zdrowotnych na terenie działania PSSE w Lubinie.

Pracownicy sekcji w roku 2024 podejmowali zadania, których podstawowym celem była ochrona zdrowia ludzkiego, głównie dzieci i młodzieży. Prowadzone działania oparte były na

realizacji ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych programów edukacyjnych oraz akcji profilaktycznych. Realizowana edukacja miała na celu kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, w tym promowanie zdrowego stylu życia (aktywności fizycznej, dobrych nawyków żywieniowych), prowadzenie profilaktyki palenia tytoniu, zażywania środków psychoaktywnych, zachęcanie do przestrzegania zasad higieny. Działanie te odbywały się poprzez inicjowanie, koordynowanie i monitorowanie programów/akcji edukacyjnych w ramach których pracownicy sekcji udzielali instruktaży koordynatorom i realizatorom szkolnym. Organizowali także szkolenia, narady, zajmowali się dystrybucją materiałów edukacyjnych, prowadzili zajęcia z zakresu edukacji zdrowotnej. Udostępniali również materiały informacyjne/edukacyjne na profilu w mediach społecznościowych (Facebook). Adresatami prowadzonych działań były dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym (szkoła podstawowa i ponadpodstawowa), ponadto: rodzice/opiekunowie prawni dzieci, nauczyciele i pedagodzy szkolni, pacjenci i pracownicy placówek medycznych, seniorzy, także ogół społeczeństwa. Edukację zdrowotną prowadzono w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych, żłobkach oraz w Domu Dziennego Pobytu „Senior”.

REALIZACJA PROGRAMÓW EDUKACYJNYCH I AKCJI PROFILAKTYCZNYCH

Lokalny program edukacyjny – „Ręce pucuję – rzadziej choruję”

W roku 2024 wdrożono i zrealizowano własny program edukacyjny „Ręce pucuję – rzadziej choruję”. Program dotyczy edukacji zdrowotnej w zakresie dbania o higienę rąk. Skierowany jest do dzieci z przedszkoli i młodszych klas szkół podstawowych, ma na celu wyrobienie nawyku mycia rąk i utrzymania go w przyszłości. Uczestnicy poszerzają swoją wiedzę z zakresu korzyści wynikających z dbania o higienę rąk oraz zagrożeń wynikających z nieprzestrzegania zasad higieny. Dzieci zapoznają się z techniką poprawnego mycia rąk i mają możliwość przećwiczenia w praktyce. Użyte podczas edukacji urządzenie szkoleniowe do kontroli poprawności mycia rąk wskazuje obszary rąk, które wymagają uwagi i dokładniejszego mycia. W roku 2024 edukacją w tym zakresie objęto 829 uczniów w młodszych klasach szkół podstawowych. Program był wykorzystany również w ramach edukacji w okresie ferii zimowych jak również w czasie wakacji.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Realizacja tego programu dotyczy działań skierowanych na zapobieganie HIV/AIDS oraz zwalczanie skutków społecznych tych zachorowań. Głównymi zadaniami Krajowego Programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego

dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Grupę docelową realizowanych zadań stanowili uczniowie szkół ponadpodstawowych. Zgodnie z przesłaniem UNAIDS w roku 2024 realizowane przedsięwzięcia popularyzowały wiedzę dotyczącą zachowań ryzykownych, często prowadzących do zakażeń oraz informowały o konieczności poznania statusu serologicznego - zarówno własnego, jak i partnera. Wzmocnieniem realizacji zadań programowych były zorganizowane obchody Światowego Dnia AIDS w dniu 01 grudnia. Edukacją objęto 363 uczniów.

Program edukacyjny - „Czyste powietrze wokół nas”

Jest to program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów, którego założeniem jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Stanowi on pierwszy etap profilaktyki antytytoniowej prowadzonej w placówce oświatowej. W ramach programu odbyły się zajęcia warsztatowe, które umożliwiły uczestnikom poznać czynniki mające wpływ na zdrowie, dostrzec szkodliwość palenia tytoniu i skutki działania dymu tytoniowego na organizm ludzki oraz pozwoliły przyjąć właściwą postawę wobec zagrożenia nikotynowego, w tym biernego palenia. Również rodzice poznali skutki zdrowotne palenia tytoniu, szczególnie wpływu biernego palenia na ich dzieci. Program został zrealizowany w 14 przedszkolach, edukacją objęto 397 rodziców oraz 441 dzieci.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Z badań jasno wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowym stylem życia, a konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną. Mając na uwadze powyższe - istotne i ważne jest podejmowanie działań edukacyjnych, które umożliwią przyswoić już od najmłodszych lat określone umiejętności, a także przyswoić prawidłowe przyzwyczajenia prozdrowotne. Zajęcia w programie „Skąd się biorą produkty ekologiczne” zrealizowano poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Uczestnicy programu brali udział w zajęciach edukacyjnych, podczas których otrzymali informacje dotyczącą pochodzenia produktów ekologicznych, dlatego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny. Program został zrealizowany w 6 przedszkolach, edukacją objęto 184 dzieci oraz 209 rodziców.

Program edukacyjny – „Trzymaj Formę”

W roku szkolnym 2023/2024 roku wdrożono XVII edycję programu „Trzymaj Formę”, którego celem była edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Program został zrealizowany w 19 szkołach podstawowych, edukacją objęto 1380 uczniów i 484 rodziców/opiekunów prawnych. Uczestnicy programu pogłębili swoją wiedzę w zakresie znaczenia dla zdrowia zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, a także nabyli umiejętności z zakresu odczytywania informacji zamieszczonych na etykietach produktów spożywczych.

Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Zrealizowany w roku szkolnym 2023/2024 program „Wybierz życie – Pierwszy Krok”, tak jak w roku ubiegłym, obejmował tematykę profilaktyki raka szyjki macicy. Oparty był na założeniu stworzenia świadomości wśród młodzieży i ich rodziców zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi. Poprzez udział w spotkaniach edukacyjnych młodzież poznała profilaktykę raka szyjki macicy oraz zdobyła wiedzę o zakażeniach HPV i konsekwencjach zdrowotnych związanych z tym zakażeniem.

Program był dobrze oprzyrządowany. Uczestników tj. uczniów i rodziców wyposażono w składanki/zakładki zawierające wiedzę w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, a realizatorów szkolnych w poradniki, prezentacje i plakaty. Działaniami objęto 610 uczniów z 7 szkół ponadpodstawowych oraz 242 rodziców.

Program edukacyjny – „Bieg po zdrowie”

Program pt. „Bieg po zdrowie” przeznaczony był dla uczniów klas 4, szkół podstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 program realizowały 2 szkoły, a edukacją objęto 96 uczniów. Program został zrealizowany przez nauczycieli w szkołach przy wsparciu i pomocy merytorycznej pracowników oświaty zdrowotnej. Jego realizacja była zgodna z organizacją zajęć zaproponowanych przez organizatorów i oparta na ćwiczeniach i dyskusjach uczestników aktywizujących edukację.

Program edukacyjny – „Znamię! Znam je?”

W roku szkolnym 2023/2024 wdrożono i zrealizowano I edycję programu „Znamię! Znam je?”. Głównym celem nowego programu było upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz uczniów starszych klas szkół podstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Uczestnikom przekazywano wiedzę na temat czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, zagrożeń i zasad profilaktyki. Ważnym elementem edukacji było uświadomienie wartości odpowiednich zachowań i postaw mających wpływ na zachorowania. Realizatorami w szkołach byli nauczyciele, którzy uczestniczyli w szkoleniu i zostali wyposażeni w materiały dydaktyczne oraz materiały edukacyjne dla młodzieży. W ramach materiałów edukacyjnych został przygotowany film (samobadanie skóry), quiz internetowy oraz

funkcjonowała strona internetowa Czerniaka. Program został zrealizowany w 10 szkołach, którym objęto 1686 uczniów.

Program edukacyjny – „Podstępne WZW”

W roku szkolnym 2023/2024 program „Podstępne WZW” jest drugim nowym programem, którego I edycję zrealizowano w 3 szkołach ponadpodstawowych, a profilaktyką objęto 280 uczniów. Program został zrealizowany przez pedagogów szkolnych, którzy uczestniczyli w szkoleniu i zostali wyposażeni w materiały dydaktyczne oraz materiały edukacyjne dla uczniów. Do dyspozycji otrzymali także prezentacje multimedialne oraz telewizyjne spoty edukacyjne. Głównym celem edukacji było upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Uczestnicy zostali wyposażeni w wiedzę na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV, HCV. Ważnym elementem edukacji było podjęcie próby kształtowania postaw tolerancji zrozumienia wobec zakażonych.

Program edukacyjny – „Laurka dla mamy- Badajcie się Drogie Mamy, bo my dzieci Was kochamy”

Od roku 2010 do 2023 na terenie województwa dolnośląskiego były realizowane działania profilaktyczne z okazji Dnia Matki, w ramach których przedszkola otrzymywały laurki dla mam, które kolorowały i wręczały swoim mamom w ramach organizowanych w placówkach imprez z okazji Dnia Matki. Laurka każdego roku oprócz życzeń, miała wydrukowane zaproszenie dla kobiet na badania cytologiczne. Ze względu na dużą popularność akcji w roku 2024 wdrożono akcję jako program edukacyjny. Edukacją objęto również dzieci, wśród których popularyzowano zasady zdrowego stylu życia, poznanie i utrwalenie słowa „profilaktyka”. Postępowanie w zakresie profilaktyki zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez regularne wykonywanie badań cytologicznych rozszerzono o edukację personelu przedszkola. Podsumowując: edukacją objęto 3857 dzieci oraz ich rodziców oraz 482 osób z personelu zatrudnionego w przedszkolu.

Akcja profilaktyczna – „Światowy Dzień bez Tytoniu”

W zakresie działań antynikotynowych podejmowanych w trakcie roku szkolnego zorganizowano akcję profilaktyczną pt. „Światowy Dzień bez Tytoniu”, akcja ma zasięg światowy, w Polsce organizowana jest od 1988 roku. Aby zachęcić placówki oświatowe do wspólnego działania przesłano pisma PPIS w Lubinie zapraszające do zorganizowania edukacji dot. profilaktyki palenia. W odpowiedzi na chęć współpracy ze strony szkół- zorganizowano akcję profilaktyczną na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz korzyści wynikających z niepalenia. Szczególną uwagę poświęcono zagrożeniom zdrowotnym wynikającym z inhalacji e-papierosami, omówiono ich skutki zdrowotne oraz dokonano porównania

analogowych papierosów z e- papierosami. Przedstawiono również skutki prawne łamania ogólnie obowiązującego zakazu palenia. Koordynatorzy Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia z PSSE uczestniczyli w edukacji antytytoniowej w szkołach, ogółem akcją profilaktyczną objęto 584 osoby.

Akcja profilaktyczna – „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”

„Światowy Dzień Rzucenia Palenia” obchodzony każdego roku w trzeci czwartek listopada ma on na celu zachęcenie wszystkich palaczy, aby przynajmniej na jeden dzień podjęli próbę zaprzestania palenia i zadbali o własne zdrowie. W tym celu pracownicy oświaty zdrowotnej podjęli działania, które były w szczególności skierowane do osób palących (papierosy analogowe także elektroniczne). Przy współpracy z pedagogami szkolnymi zorganizowano zajęcia w zakresie profilaktyki antytytoniowej, które adresowane były do uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. W trakcie zajęć zaprezentowano i omówiono poszczególne składniki papierosa analogowego, przedstawiono mechanizm uzależnienia oraz sposoby uwolnienia się od nałogu. Uczniowie zapoznali się również ze skutkami zdrowotnymi związanymi z paleniem tytoniu, inhalacją e-papierosami oraz konsekwencje prawne wynikające z nieprzestrzegania obowiązującego zakazu palenia, uzupełnieniem przekazywanych informacji były otwarte dyskusje. Chętni uczniowie mieli możliwość wykonania badania pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Pomiar wykonywany był anonimowo, przy użyciu smokerlyzera, uzyskane wyniki omówiono indywidualnie. Edukacją objęto 612 osób.

Akcja profilaktyczna - „Akcja Letnia”

Głównym celem podejmowanych działań było minimalizowanie zagrożeń zdrowotnych w okresie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. W działaniach informacyjno – edukacyjnych uwzględniono tematykę z zakresu bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu, ochrony przed kleszczami, zdrowego i racjonalnego odżywiania, higieny osobistej oraz higieny spożywania posiłków. Edukacją w formie pogadanek/prelekcji objęto 621 osób, przekazano również materiały edukacyjne.

Akcja profilaktyczna – „Akcja Zimowa”

Akcja Zimowa 2024 została zorganizowana pod hasłem „Wypoczywaj Aktywnie i Zdrowo”. Głównym celem podejmowanych działań było zminimalizowanie ryzyka zagrożeń zdrowotnych u dzieci i młodzieży w okresie zimowym. W działaniach informacyjno – edukacyjnych uwzględniono tematykę z zakresu: bezpiecznego i aktywnego spędzania czasu podczas wypoczynku zimowego, zdrowego odżywiania, higieny osobistej, profilaktyki

przyjmowania środków psychoaktywnych. Edukacją objęto 960 osób, rozdano również materiały edukacyjne.

Akcja Profilaktyczna – „Profilaktyka Uzależnień”

Przeciwdziałając konsumpcji substancji psychoaktywnych pracownicy oświaty zdrowotnej prowadzili zajęcia edukacyjne, których celem było zmniejszenie skali zjawiska alkoholizmu i narkomanii oraz redukcja szkód społecznych i jednostkowych generowanych przez te uzależnienia. W założeniach przygotowanej edukacji było wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności zmniejszające ryzyko utraty zdrowia i życia ich samych oraz ich potomków w aspekcie skutków używania substancji psychoaktywnych. W ramach zajęć odbywały się prelekcje, wykłady, projekcje filmów, dyskusje oraz wyświetlano prezentacje multimedialne dotyczące zagrożeń krótkofalowych i długofalowych dla zdrowia i życia wynikających z używania środków psychoaktywnych. Zajęcia kończono ćwiczeniami praktycznymi przy wykorzystaniu: alko- i narkogogli, dzięki którym uczniowie zobaczyli obraz widziany oczami człowieka po zażyciu substancji psychoaktywnych. Edukacją objęto 626 osób.

Pozostała działalność:

Profilaktyka wszawicy – edukacją objęto 438 rodziców dzieci uczęszczających do przedszkoli.

Kampania informacyjna „Wybieraj Bezpieczną Żywność,, #EUChooseSafeFood– edukacją objęto 491 osób.

Akcja „Światowy Dzień Zdrowia” – edukacją objęto 720 osób.

Akcja „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach” – edukacją objęto 64 osoby.

Akcja „Światowy Dzień Seniora” – edukacją objęto 328 osób.

Akcja „Europejski Tydzień Szczepień” – edukacją objęto 319 osób.

PODSUMOWANIE

W roku 2024 Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w zakresie oświaty zdrowotnej realizowała programy oraz prowadziła akcje dot. profilaktyki i promocji zdrowia, mające na celu kształtowanie postaw i nawyków prozdrowotnych mieszkańców powiatu lubińskiego. Szczególną uwagę zwracano na promowanie zasad zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, profilaktyki chorób, przekazywano informacje o szkodliwości palenia tytoniu i przyjmowania substancji psychoaktywnych. Poprzez edukację podejmowano próbę kształtowania odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zdrowie innych.

Systematyczna edukacja zdrowotna społeczeństwa, a w szczególności ludzi młodych, ma zawsze duże znaczenie prewencyjne. Jest ważnym wspomagającym elementem działań profilaktycznych zmierzających do kształtowania właściwych postaw prozdrowotnych, co na przestrzeni lat może w znacznym stopniu wpłynąć na zmniejszenie chorób cywilizacyjnych.

Czuwając nad realizacją programów edukacyjnych, prowadzonych przez szkolnych realizatorów w roku 2024 przeprowadzono 59 wizytacji, jako formy monitorującej realizację programów edukacyjnych.

W realizacji działań z zakresu promocji zdrowia współpracowano ze środowiskami lokalnymi oraz z różnymi podmiotami, które aktywnie uczestniczyły w prowadzeniu działań edukacyjnych.

6. STANOWISKO PRACY DO SPRAW ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W roku sprawozdawczym, w ramach zapobiegawczego nadzoru wydano opinie sanitarne w sprawach:

- zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu planu ogólnego gminy,
- zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia,
- dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- przeprowadzenie kontroli obiektów funkcjonujących z komórkami nadzoru bieżącego w zakresie dostosowania poszczególnych obiektów do obowiązujących przepisów.

W 2024 r. do Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpłynęło, wg rejestru wewnętrznego 278 spraw (pism, wniosków, informacji, spraw do wiadomości, itp.). Pracownik Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajął stanowisko ogółem w 153 sprawach, w tym wydał 34 opinie w formie postanowienia, 3 opinie w formie decyzji oraz pozostałe w formie „opinii sanitarnej”, uzgodnień, lub w formie „niezajmowania stanowiska”. W ramach ZNS-przeprowadzono 28 kontroli w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania (pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych). W ramach współpracy z działami Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia oraz Sekcji Higieny Komunalnej pracownik ZNS uczestniczył dodatkowo w 21 kontrolach bieżącego nadzoru sanitarnego dot. zakresu działalności w/w sekcji -kończących się protokołem kontroli BŻ lub HK.

W 27 przypadkach, po analizie wniosku wraz z analizą załączników- nie zgłoszono sprzeciwu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów zajmując stanowisko w formie „niezajęcia stanowiska”. Sprawy, w których nie zajęto stanowiska dotyczyły głównie następujących obiektów: budynków w stanie tzw. „deweloperskim” lub obiektów typu: budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne, budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne (po decyzji

Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego), budynków gospodarczych, wiat, sieci gazowych, parkingów, kładek, oświetlenia, itp.

W 53 przypadkach w sprawie uzgodnienia projektu decyzji o ustaleniu warunków zabudowy / lokalizacji inwestycji celu publicznego zajęto stanowisko w formie tzw. „niezajmowania stanowiska” po wcześniejszej analizie lokalizacji i sąsiedztwa inwestycji oraz sprawdzeniu załączonych dokumentów. Spawy dotyczyły m.in. budynków mieszkalnych jednorodzinnych, oświetlenia ulicznego, sieci elektroenergetycznych podziemnych w danej miejscowości gminy wiejskiej, sieci gazowych średniego ciśnienia o średnicy do De 63 PE, odrobnienia gruntów, zalesienia terenu, itp.

Ponadto w 7 przypadkach zajęto stanowisko w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu planu ogólnego gminy lub dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu lubińskiego z punktu widzenia Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uznaje się za dobry. Rozwój oraz planowane i zrealizowane inwestycje nie stanowią zagrożenia/ negatywnego wpływu na ogólny stan sanitarny powiatu lubińskiego.

II. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

SEKCJA MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII PUNKT PRZYJĘĆ MATERIAŁU DO BADAŃ

W strukturze organizacyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie funkcjonuje Oddział Laboratoryjny (Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii oraz Punkt Przyjęć Materiału do Badań).

W Oddziale Laboratoryjnym w sposób ciągły utrzymywany i doskonalony jest system zarządzania zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Oddział Laboratoryjny posiada certyfikat akredytacyjny laboratorium badawczego nr AB738. Został on nadany przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie w dniu 23 czerwca 2006 roku. W 4-letnich cyklach akredytacyjnych corocznie przeprowadzana jest ocena w nadzorze (audyt). W 2024 roku audyt odbył się w dniu 25 marca. Na podstawie oceny w procesie nadzoru akredytacja nr AB738 dla Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Lubinie została utrzymana w dotychczasowym zakresie. Certyfikat akredytacyjny obowiązuje do 22 czerwca 2026 roku. Kolejny audyt zaplanowany jest w dniu 31 marca 2025 roku.

Aktualny zakres akredytowanych badań:

- Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Salmonella*, *Shigella*. Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i serologiczne
- Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Yersinia*. Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i serologiczne
- Obecność drobnoustrojów wskaźnikowych *Geobacillus stearothermophilus*. Metoda hodowlana
- Obecność i identyfikacja enteropatogennych pałeczek *Escherichia coli* (EPEC). Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i lateksowe.

W ramach działalności badawczej Oddziału Laboratoryjnego, Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii wykonuje:

- badania kału w kierunku nosicielstwa pałeczek z rodzaju *Salmonella* i *Shigella* od osób zdrowych (branżowi, uczniowie/studenci);
- badania kału/wymazu z odbytu w kierunku *Salmonella*, *Shigella* od osób chorych, ozdrowieńców, nosicieli i osób z kontaktu;

- badania kału w kierunku *Yersinia* spp.;
- badania kału w kierunku obecności antygenów rotawirusów, adenowirusów i norowirusów;
- badania kału w kierunku obecności antygeny *Campylobacter* spp.;
- badania kału w kierunku obecności antygeny *Helicobacter pylori*;
- badania kału w kierunku obecności grzybów drożdżopodobnych;
- badania czystości mikrobiologicznej powietrza (ilościowe);
- badania biologicznych wskaźników kontroli skuteczności procesów sterylizacji (ATTEST 3M);
- badania parazytologiczne kału (wykrywanie jaj, cyst i form dorosłych pasożytów jelitowych, badanie koproskopowe);
- badania parazytologiczne kału w kierunku obecności antygeny *Giardia intestinalis*.

W 2024 roku w Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii wykonano ogółem 5885 badań (w tym: 5574 badania zlecone i 311 badań z nadzoru). Liczba wykonanych oznaczeń laboratoryjnych wyniosła ogółem 11205 (w tym: 10523 oznaczenia z badań zleconych i 682 oznaczenia z badań z nadzoru).

Badania zlecone (płatne)

Oddział Laboratoryjny wykonuje badania w ramach świadczenia usług, z których środki stanowią dochody budżetu państwa. W 2024 roku w Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii wykonano 5 574 badania zlecone i związane z nimi 10 523 oznaczenia.

Większość badań płatnych stanowią badania kału od osób zdrowych w kierunku nosicielstwa pałeczek *Salmonella*, *Shigella* do celów sanitarno-epidemiologicznych. Wśród tej grupy badanych nosicielstwo pałeczek *Salmonella*, w roku sprawozdawczym, stwierdzono u dwóch osób:

- w próbkach kału jednej osoby wyhodowano *Salmonella* Havana
- w próbkach kału drugiej osoby wyhodowano *Salmonella* Enteritidis.

Osoby te zostały objęte nadzorem Sekcji Epidemiologii, a zgłoszeń dokonano na odpowiednich formularzach ZLB-1 „Zgłoszenie dodatniego wyniku badania w kierunku biologicznych

czynników chorobotwórczych”- zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pozostałe osoby zdrowe uzyskały ujemny wynik badania w kierunku SS.

Poza badaniami do celów sanitarno-epidemiologicznych, do laboratorium dostarczono również próbki kału do badań w kierunku pozostałej flory mikrobiologicznej – zgodnie z wykazem badań wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Lubinie (np. *Yersinia* spp., *Escherichia coli* (EPEC), rotawirusy, pasożyty itd.). W otrzymanych próbkach nie wyhodowano chorobotwórczej flory mikrobiologicznej, zaliczanej do biologicznych czynników chorobotwórczych, zgłaszanej do Sekcji Epidemiologii PSSE w Lubinie.

Badania z nadzoru (działalność podstawowa)

Oddział Laboratoryjny zapewnia bieżącą działalność w celu zapewnienia nadzoru sanitarnego nad obszarem podległym PPIS w Lubinie (powiat lubiński), jak również dla powiatu polkowickiego. W 2024 roku Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii, w ramach działalności podstawowej wykonała 311 badań z nadzoru i związane z nimi 682 oznaczenia. Były to badania w kierunku *Salmonella*, *Shigella*. Badania wykazały obecność *Salmonella* spp. w 60 próbkach kału:

- ozdrowieńcy – 38
- nosiciele zarejestrowani – 14
- osoby ze styczności/narażeni – 8

Obecność *Salmonella* Enteritidis stwierdzono w 53 próbkach. W 3 próbkach była to *Salmonella* Kottbus, a w 4 - *Salmonella* Infantis. W żadnej z próbek nadzorowych nie stwierdzono obecności *Shigella* spp.

W ramach działalności podstawowej, laboratorium wykonuje również badania kału w kierunku nosicielstwa pałeczek z rodzaju *Salmonella*, *Shigella* do celów sanitarno-epidemiologicznych od osób zdrowych, są to uczniowie i studenci. W 2024 roku badania takie wykonało 70 uczniów/studentów (tj. 210 próbek kału). W zbadanych próbkach nie wyhodowano *Salmonella*, *Shigella*.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W LUBINIE
[Podpis]
mgr Danuta Katoła-Swiątek

	Wybrane choroby zakaźne na terenie działania PSSE Lubin								
	w latach	2020-2024	zachorowania i zapadalność liczona na 100 tys mieszkańców						
							załącznik nr 1		
Jednostka chorobowa	2020		2021		2022		2023		2024
	liczba zach.	zapid.	liczba zach.	zapid.	liczba zach.	zapid.	liczba zach.	zapid.	liczba zach.
WZW ogółem	3	2,8	5	4,7	10	9,7	10	9,7	19
WZW typu B	3	2,8	3	2,8	7	6,8	2	1,9	11
WZW typu C	0	0	2	1,8	3	2,9	8	7,8	8
WZW typu A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne WZW	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Borelioza	30	28,3	10	9,5	9	8,7	16	15,5	22
Biegunki dzieci do lat 2	17	16	11	10,4	35	33,8	7	6,8	30
Zatrucia salmonellą-jelit.	19	17,9	24	22,7	20	19,3	14	13,6	20
Salmoneloza pozajelitowa	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Zap.Opon Mózg-Rdzeń	2	1,9	0	0	0	0	6	5,8	3
Zapalenie mózgu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ospa wietrzna	116	109,3	138	130,6	448	432,5	327	317,1	169
Różyczka	0	0	0	0	0	0	1	0,9	1
Pokąsania- szczepione	4	1,9	5	4,7	14	13,5	6	5,8	16
Świnka	0	0	2	1,8	1	1	1	0,9	1
Krztusiec	0	0	0	0	0	0	0	0	135
Płonica	3	2,8	0	0	4	3,9	28	27,2	31
Grypa AH1N1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grypa typu A	4	3,8	0	0	7	6,8	5	4,8	2
Grypa typu B	0	0	0	0	1	1	8	7,8	0
grypa test Ag	nb	nb	nb	nb	nb	nb	102		239
SARS-Cov-2	3297	3107,3	7822	7404,6	6608	6379,7	680	659,5	567

Wykaz osób chorych na Salmonelozę w latach 2020-2024 na terenie powiatu lubińskiego														
wg.wieku,płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys.mieszkańców												załącznik nr 2		
GRUPY WIEKOWE	MĘŻCZYŹNI					KOBIECY					Ogółem za 5 lat			
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	M	K	razem	
0 - 4	6	7	6	3	4	5	4	1	4	5	26	19	45	
5 - 9	0	2	2	1	2	4	3	4	2	2	7	15	22	
10 - 19	0	2	2	4	3	2	5	1	0	2	11	10	21	
20 - 39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
40 - 59	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	2	3	
60/p	1	0	4	0	1	0	0	1	0	0	6	1	7	
RAZEM	7	11	14	8	11	12	13	7	6	9	51	47	98	
Zapadalność	13,7	21,6	28,1	16,2	22,4	21,9	23,8	13,0	11,2	16,9				

Wykaz osób chorych na WZW typu B w latach 2020-2024 na terenie powiatu lubińskiego

wg.wieku,płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys.mieszkańców

załącznik nr 3

WIEK CHOREGO	MĘŻCZYŹNI					KOBIETY					Ogółem za 5 lat		
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	M	K	razem
0 - 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 - 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 - 14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 - 19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 - 24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25 - 29	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	2
30 - 34	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	2	4	6
35 - 39	0	1	2	0	2	0	0	0	0	1	5	1	6
40 - 44	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
45 - 49	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	2
50 - 54	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	2	1	3
55 - 59	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	2	1	3
60 - 64	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
65 - 74	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
75/p	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	1	2	4	2	8	2	1	3	0	3	17	9	26
Zapadalność	1,9	3,9	8,0	4,0	16,3	3,6	1,8	5,6	0,0	5,6			

Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2020-2024 na terenie powiatu lubińskiego													
wg.wieku i płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys. mieszkańców													
												załącznik nr 4	
Wiek chorego	MĘŻCZYŹNI					KOBIEТЫ					Ogółem za 5 lat		
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	M	K	razem
0 - 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 - 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25-29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30-34	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	2	3
35-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
40-44	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	0	2
45-49	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
50-54	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	1	2	3
55-59	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	2	3
60-64	0	1	0	2	0	0	1	1	1	0	3	3	6
65-74	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
75/p	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1
razem	0	1	1	3	5	0	1	2	5	3	10	11	21
zapad	0	1,9	2	6,1	10,2	0	1,8	3,7	9,3	5,6			